

ራስኩልኒኩቭ ሶንያ ወደምትኖርበት ቤት አቀና። አረንጓዴ ቀለም የተቀባ አሮጌ ባለሰብት ፎቅ ሕንፃ ነው። ዘበኛውን አገኘውና የሶንያ ጎረቤት የሆነው ልብስ ሰፊ የሚኖርበትን አቅጣጫ እንደነገሩ አመለከተው። ከውጭው ደጃፍ ጋር ያለውን ደረጃ ተራምዶ ያገኘውን ጠባብ የመግቢያ በር ከዘለቀ በኋላ ሁለተኛውን ፎቅ በመላ የሚያዳርስ ኮሪዶር አገኘ። የልብስ ሰፊውን ቤት ለማወቅ በጨለማ ሲደናበር ከፊት ለፊቱ ሶስት እርምጃ በማይበልጥ ርቀት በር እንደተከፈተ በደመ ነፍስ ቀጨም አደረገው።

‘ማነው እሱ?’ የሚል የደነገጠች ሴት ድምፅ ተሰማ።

‘እኔ ነኝ፤ ልጠይቅሽ ነው የመጣሁት’ ሲል ራስኩልኒኩቭ መልስ ሰጠና ጠባብ ወደሆነችው ኮሪዶር ዘለቀ።

ከተሰበረ ወንበር ላይ ከሚገኘው ከመዳብ ከተሠራ የሻማ ማስቀመጫ ላይ የሻማ ብርሀን ጭልጭል ይላል።

ሶንያ እንደቆመች ክው ብላ ‘አንተ ነህ እንዴ?’ እያላች በሰለለ ድምፅ ጮኸች።

‘ይሄ ነው እንዴ ክፍልሽ?’ ብሎ ጠየቃትና እርሷን ለማየት ሳይሞክር ተጣድፎ ወደክፍሉ ገባ።

ወዲያውኑ ሶንያ ሻማውን ይዛ ተከተለችውና የሻማ ማስቀመጫውን አኑራ ግራ ተጋብታና በድንገት በመምጣቱ ፈርታ ከፊት ለፊቱ ቆመች። የጎረጣው ፊቷ ቀላና አይኖቿ እንባ ቋጠሩ። ተረብሻለች፤ አፍራለች፤ ተደስታለች። ራስኩልኒኩቭ ወዲያውኑ መለስ አለና ከጠረጴዛው አጠገብ ካለው ወንበር ላይ ተቀመጠ። ክፍሉን በአፋጣኝ ለመቃኘት ጊዜ አልፈጀበትም።

ልብስ ሰፊው የሚያከራየው ኮርኒሱ ዝቅ ያለ ሰፊ ክፍል ነው፤ በግራ በኩል ካለው ግድግዳ ላይ ልብስ ሰፊው ከክብተሰቡ ወደሚኖርባቸው ክፍሎች የሚወስደው በር ተቆልፏል። በቀኝ በኩል ከፊት ለፊቱ ሁልጊዜ ተዘግቶ የሚውል በር ይታያል። ከበሩ በስተጀርባ የተለየ ቁጥር የተሰጠው ሌላ መኖሪያ ቤት አለ። የሶንያ ክፍል ቅርፅ ባለመመጣጠኑ የተጣመመ ብረት ይመስላል። በዩን የሚያሳዩ ሶስት መስኮቶችን ያቀፈው ግድግዳ ክፍሉን በስላሹ ስለሚያቋርጥ አንዱ ጥግ በዚያው በክፍሉ ውስጥ እልም ብሎ የሚጠፋ ይመስላል። ሌላው ጥግ ደግሞ ተለማማጅ እንደሠራቸው ሽክላ በሚያስቀይም ሁኔታ ተጣሚል። ይህ ሰፊ ክፍል የቤት እቃ የለውም ለማለት ይቻላል። በቀኝ በኩል ጥንን ይዞ አልጋ ተዘርግቷል፤ ከአጠገብ ከበሩ አቅራቢያ ደግሞ ወንበር ተቀምጧል። ወደሌላው መኖሪያ ቤት ከሚያስገባው በር አጠገብ በሰማያዊ ጨርቅ የተሸፈነ የእንጨት ጠረጴዛ ይታያል። ከጠረጴዛው ጎን ሁለት እንደነገሩ የተሰሩ ወንበሮች አሉ። ከፊት ለፊታቸው ባለው ጥግ ደግሞ ከክፍሉ ባዶነት የተነሳ ተውጦ የማይታይ ከርካሽ እንጨት የተሠራ መሳቢያ ቆማል። በአጠቃላይ የቤቱ እቃ ይህን ይመስላል። በክረምት ጭስ ስለሚጨስበት ቢጫ የነበረው የተቀዳደደ አሮጌ የግድግዳ ወረቀት ጠቀሯል። የክፍሉ መቆርቆዝ በጉልህ ስለሚታይ አልጋው እንኳን የተነጠፈው ያለአልጋ ልብስ ነው።

ሶንያ ተመስጦ ከፍሏን በሚቃኘው እንግዳ ፊት ከው ብላ ቀረች፤ እንዲያውም እድሏን ከሚወስን ዳኛ ፊት የቆመች ይመስል በፍርሀት ትንቀጠቀጥ ነበር።

‘የመሽ መሰለኝ። አምስት ሰአት ሆኖ አይደል እንዴ?’ ሲል ፊቷን ሳይመለከት ጠየቃት።

ሕይወቷን የሚወስን ነገር የገጠማት ይመስል ‘አዎን፤ ቤት ያከራየችኝ ሴት ሰአት ገና አሁን እንደደወለ ሰምቼአለሁ። አምስት ሰአት ሆኗል’ እያለች አገረመረመች።

ራስኩልኒኩሽ ለመምጣት የመጀመሪያው ጊዜ ቢሆንም ‘ልጠይቅሽ የመጣሁት ለመጨረሻ ጊዜ ነው። ምናልባትም እስከ መቼውም ሳንገናኝ እንችላለን’ አለ ፊቱን ጨፍገግ አድርጎ።

‘ወደውጭ መሄድህ ነው እንዴ?’

‘እኔ አላውቅም። ሁሉንም ነገር ነገ ነው የማውቀው።’

‘ነገ ከሚሰስ ማርሜላደቭ ዘንድ አትሄድም ማለት ነዋ?’ ስትል በተርበተበተ ድምፅ ጠየቀችው።

‘እኔ አላውቅም። ስለሁሉም ጉዳይ የማውቀው ነገ ጧት ነው። የመጣሁበት ግዚይ ጉዳይ ያ ሳይሆን ሌላ ነው። የምንግርሽ ነገር አለኝ።’

የተከዙ አይኖቹን ወደእርሷ ሲያነግጥር እርሱ ተቀምጦ እርሷ መቆሟን ከመቅፅበት ተገነዘበ።

ለዛ ባለው በለሰለሰ አንደበት ‘ለምን ትቆሚያለሽ? ተቀመጪ እንጂ’ አላት።

እንደተቀመጠች በርሀራሄ ስሜት ለደቂቃ ያህል ተመለከታት።

‘እንዴት ቀጭን ነሽ! እስቲ እጅሽን ተመልከቺው! ደም የሚዘዋወርበት

አይመስልም። ጣቶችሽ እንደሙታን ጣቶች ናቸው።’

እጇን ሲይዛት ፈገግ እንደማለት ብላ ‘ሁልጊዜም እንደዚሁ ነኝ’ አለችው።

‘ከቤተሰቦችሽም ጋር እያለሽ?’

‘አዎን።’

የፊትና የድምፁ ሁኔታ ከመቅፅበት ተለወጠና ከፍሉን እንደገና ዙሪያውን ቃኝ።

‘ከልብሽ ሰፊው ነው የተከራየሽው?’

‘አዎን።’

‘ከበሩ በስተጀርባ ነው ከእነቤተሰቡ የሚኖረው?’

‘አዎ። እንደዚህ አይነት ክፍል አላቸው።’

‘ሁሉም በአንድ ክፍል ውስጥ ነው የሚኖሩት?’

‘አዎን።’

‘ከመሽ ወዲያ ወደዚህ መምጣት ያስፈራኛል’ አላት እየተከዘ።

ሶንያ አሁንም መረጋጋት አቅቷት ‘በጣም ጥሩ ሰዎች ናቸው። የቤት እቃውም

የእነርሱ ነው። ልጆቻቸው በየጊዜው እየመጡ ይጠይቁኛል’ ስትል መለሰች።

‘መናገር የተሳናቸውን ማለትሽ ነው?’

‘አዎን፤ ሰውየው መንተባተብ ብቻ ሳይሆን ያክሳል። ሚስቱም እንደዚያው ነች።

ባትንተባተብም ቃላትን በትክክል አታወጣም። በጣም ደግ ነች። ባልየው ዝር ነበር። ከሰባት

ልጆቻቸው መካከል ትልቅየው ነው መናገር የተሳነው። የተቀሩት ግን ከመቀጫጫቸው በስተቀር አይንተባተቡም። ስለእነርሱ እንዴት ልታውቅ ቻልክ? ስትል ተገርማ ጠየቀችው።

‘ስለእነርሱ አባትሽ የተገናኘን እለት አጫውቶኛል። ስለአንቺ ሁሉንም ነግሮኛል። ከምሽቱ በአስራ ሁለት ሰአት ወጥተሽ እንዴት በሶስት ሰአት እንደተመለሰሽና ሚስሰ ማርሜላዶቭ ከራስሃሽ አጠገብ እንዴት እንደተገበረከክች አጫውቶኛል።’

ሶንያ ግራ ተጋባች።

‘ዛሬ ያየሁት መሰለኝ’ ስትል በማመንታት አጉረመረመች።

‘ማንን ነው ያየሽው?’

‘አባቴን ነዋ። አራት ሰአት ላይ በጎዳና ስዘዋወር ከፊት ለፊቴ የሚጓዝ መሰለኝ። ከዚህ የማይርቅ ጎዳና ላይ ሚስሰ ማርሜላዶቭን ለመጠየቅ ስሄድ ነው ያየሁት።’

‘ሽርሽር እያደረግሽ ነበር?’

ሶንያ ግራ ተጋብታና እንደማፈር ብላ ‘አዎን’ አለች።

‘አብረሻቸው ትኖሪ በነበረ ጊዜ ሚስሰ ማርሜላዶቭ ትመታሽ እንደነበር እንምታለሁ። አይደለም እንዴት?’

ሶንያ እንደመቆጣት ብላ ‘አትመታኝም ነበር! እንዴት እንደዚህ ትናገራለህ?’ አለችው።

‘ትወጃታለሽ ማለት ነው?’

ሶንያ እጇቿን በትካሄ አጣጥፋ በደከመ ድምጿ ‘አዎን እወዳታለሁ። ብታውቃት ኖሮ ሕፃን ማለት ነች። ከሀዘን ብዛት አእምሮዋን እንደመሳት አድርጓታል። አንተ ስለማታውቅ ነው እንጂ ምን አይነት ብልህና ደግ ሴት ነበረች!’ ስትል ተናገረች።

ሶንያ እጇቿን አጣጥፋ ተስፋ በቆረጠ አንደበት ይሄን ስትናገር ገርጥቶ የነበረው ፊቷ እንደገና ፍም መሰለ፣ አይኗ ቦዛ። በሰውየው ግግር በጣም እንደተቀየመች፣ ስሜቷን በቃላት መግለፅ እንደፈለገችና ከሚስሰ ማርሜላዶቭ ጎን እንደቆመች በገህድ ይታይ ነበር። ያልተወጣቸው ስሜት በፊቷ ላይ ተነበበ።

‘እንዴት ትመታሽ ነበር ትለኛለህ! ብትመታኝስ ምን አለበት? አንተ ምንም ነገር አታውቅም። የተከፋች በሽተኛ ሴት ነች። ፍትሕ ፈላጊ ነች። ንፁህ ሴት ነች። በሁሉም ዘንድ ፍትህ መኖር አለበት ብላ ስለምታምን ፍትህን ትጠይቃለች። ስቃይ ብታደርሰላት እንኳን ፍትህዊ ያልሆነ ምንም እርምጃ አትወስድም። ሰዎች ፍትሐዊ የማይሆኑበት ምክንያት የለም ስለምትል ፍትህ ሲዛባ ታዝናለች። እንደ ሕፃን ነች። ለፍትህ ቆማለች!’

‘የአንቺ እጣ ፋንታ ምንድነው?’

ሶንያ ጥያቄ በሚጋብዝ አይን ተመለከተችው።

‘በአሁኑ ሰአት የአንቺ ጥገኛ ናቸው። ቀደም ሲልም የአንቺ ጥገኛ እንደነበሩ ይታወቃል - አባትሽም ለመጠጫ ገንዘብ ፍለጋ ወደአንቺ ይመጣ ነበር። አሁን ግን እጣ ፋንታሽ ምንድነው?’

‘እኔ እንጃ’ ስትል ሶንያ በሀዘኔታ አጉተመተመች።

‘ከዚያው ቤት ነው ወይ የሚኖሩት?’

‘እኔ አላውቅም። የቤት ኪራይ እዳ አለባቸው። እንደ ገባኝ ከሆነም ቤት እከራይዋ

ማስጠንቀቂያ እንደምትሰማቸው ዛሬ ተናግራለች፤ ሚስት ማርሜላዶቭ ደግሞ ማስጠንቀቂያ ከደረሰች ከዚያ ቤት አንድ ቀን አልኖርም ባይ ነች።

‘የኩራትና የትልቅነት ስሜት ለምንድነው ያደረሳት? ከአንቺ ገንዘብ ለማግኘት ተስፋ ታደርጋለች ወይ?’

እንዲት ትንሽ ወፍ የተበላጨች ይመስል በድጋሚ ንዴት እየታየባትና በመጠኑም ቢሆን እየተቀየመች እንዲህ ስትል ተናገረች፡- ‘እንደዚህ አትናገር! እኛ አንድ ቤተሰብ ነን። እርሷ ግን ምን ማድረግ ትችላለች? ዛሬ እንዴት ነው ያለቀሰችው! ግራ ግብት ነው ያላት። አንተ ራስህ አሳስተዋልከውም ወይ? ነገ ሁሉም ነገር በአግባቡ እንደሚስተካከል ቆጥራ እንደ ሕፃን ደስ ይላትና ወዲያው ደግሞ እጆቿን በትካሄ ታጣጥፍና ደም ትተፋለች፤ ትጮሃለች፤ ተስፋ በመቁረጥ ጭንቅላቷን ከግድግዳው ጋር ታላትመዋለች። ከዚያ በኋላ ሞራል ታገኘና ተስፋዋን ሁሉ በአንተ ላይ ትጥላለች። አንተ እንደምትረዳት እርግጠኛ ነች፤ ገንዘብ የምታገኝ ከሆነ ከእኔ ጋር ወደትውልድ መንደሯ ሄዳ ለሴቶች የአዳሪ ት/ቤት ለመክፈት እኔንም በት/ቤቱ የአስተዳደር ስራ ለማሳተፍና አዲስ የአማራ ሕይወት ለመምራት እቅድ እንዳላት ትነግረኝና እያቀፈችና እየሳመች ታባብለችለች። ህልሚ እንደሚሠራ ታምናለች። እንዴትስ መቃወም ይቻላል? በዛሬው እለት ስታጥብ፤ ስትጠርግና ቤቱን ስታዘጋጅ ነው የዋለችው። እንዲያ ደካማ ሆና ትልቁን የልብስ ማጠቢያ ትንፋሿ ቁርጥ ቁርጥ እስኪል ድረስ ወደክፍል ጎትታ አስገባችና ከአልጋው ላይ ክልትም አለች። የፖልያና የሊዳ ጫማ ስላለቀ ዛሬ ማለዳ ጫማ ለመግዛት ከእርሷ ጋር ወደገበያ ወጥቼ ነበር። አመራረጥ ስለምታውቅበት ቆንጆ ጫማ ለመግዛት ፈለገች፤ ገንዘብ ግን ስላጠረን ከባለቤቱ ፊት እንባዋ መጣ። በጣም ታላላቅ ነበር!’

ራስሱልኒኮቭ ደረቅ ፊግታ እያሳየ ‘ለምን እንደዚያ እንደምትኖሩ አሁን ተገነብቡ’ አላት።

‘አያላገዝም ወይ? ያለህን ገንዘብ ሁሉ እንደሰጠህና ምንም ነገር እንዳላየህ አውቃለሁ። ሁሉንም ነገር ብታይ ኖር! ስንቴ መሰለህ ያስለቀስኳት! አሁን እንኳን ከመሞቱ ከአንድ ሳምንት በፊት የሚያስቀይም ድርጊት ነው የፈፀምኩት። ባሰብኩት ቁጥር ይዘገንኛል!’ ስትል ሶንያ ተበላጭታ ተናገረች።

ሶንያ የሆነውን አስታወሰችና እየተከዘች እጆቿን አጣጠፈች።

‘ጨካኛ አንቺው ነሽ?’ በማለት ላቀረበላት ጥያቄ እንዲህ ስትል እያለቀሰች መለሰች።

‘እኔው ነኝ ጨካኛ። አባቴ ራሱን ስለመመው ተውሶ ያመጣውን መፅሐፍ እንዳነብለት ጠየቀኝ። እኔ ግን አሁን መውጣት አለብኝ ብዬው ሳላነብለት ቀረሁ። በዚያ ቀን ወደዚያ የሄድኩት ሳልገኛ የምትሸጠው ሊሳቢታ ያመጣችልኝን ቆንጆና ያሸበረቀ ኮት ለሚስት ማርሜላዶቭ ለማሳየት ነበር። በርካሽ ነበር የሸጠችልኝ። ሚስት ማርሜላዶቭ ለብላ በመስታወት አየችውና በጣም ስለወደደችው እንድሰጣት ፈለገች። ብስጣትስ ኖሮ ምንጊዜ ልትለብሰው ነበር? እንዲያው ያሳለፈቻቸው ጥሩ ጊዜያት ትዝታ ይዟት ነው እንጂ። እኔ ግን ምን ያደርግላታል ብዬ ለመስጠት ሳላሁ። «ምን ያደርግልሻል?» ማለት አልነበረብኝም! በዚህን ጊዜ በኩቱ የተነሳ ሳይሆን በእኔ እምቢተኝነት የተነሳ ተናደደች። ምንው በቀረብኝ ኖር!... በጣም ክፉ ነኝ! አንተ ደንታቢስ ነህ፤ ይሄን ሁሉ የምለፈልፈው ለምንድነው?’

‘ሳልሻጅ የምታዛረውን ሊሳቢታን ታውቂያታለች?’

‘አዎን። አንተም ታውቃለህ እንዴ?’ ስትል በመገረም ጠየቀችው። ራስኩልኒኩቭ ለጥያቄው መልስ ሳይሰጥ ጊዜ ከወሰደ በኋላ ‘ሚስት ማርሚላዶቭ በሳንባ ነቀርሳ የመጨረሻ ደረጃ ላይ ስለምትገኝ እድሜ የላትም’ አላት።

ሶንያ የምታደርገው ጠፍቷት ሁለቱንም እጆቹን በመረበሽ ግጥም አድርጋ ያዘችና ሚስት ማርሚላዶቭ አትሞትም ብሎ እንዲናገር የምትማፀነው ይመስል ‘ኸረ አትሞትም!’ አለችው።

‘ብትሞት የሚሻላት አይመስልሽም?’

አሁንም የምትናገረው ጠፍቷትና ተደናግጣ ‘ኸረ አይሻላትም! ኸረ አይሻላትም!’ እያለች ደጋግመች።

‘እጆቹን ወደዚህ ካላመጣሻቸው በስተቀር ወዴት ትወስጂያቸዋለች?’

ሶንያ ተስፋ በመቁረጥ ስሜት ጭንቅላቷን ይዞ ‘ወዴት እንደምወስዳቸው አላውቅም!’ ስትል ጮኸች።

ዛሬ ራስኩልኒኩቭ አስታወሳት እንጂ ይሄ ሀሳብ በተደጋጋሚ በአእምሮዋ ይመላለስ እንደነበር ግልፅ ነው።

‘ሚስት ማርሚላዶቭ በሕይወት እያለች አሞሽ ሆስፒታል ብትሆኒ ምን ይውጣቸዋል?’ ሲል ያለርህራሄ ጠየቃት።

‘ምን አልክ? ይሄ ጭራሽ አያጋጥምም!’

ከመሸበሯ ብዛት የሶንያ ፊት ተጨማደደ።

ራስኩልኒኩቭ የግዴለሽነት ፈገግታ እየሰጠ ‘ለምን አያጋጥምም? መተማመኛ ከየት ይገኛል? የሚደርስ ከሆነ ሕፃናቱ ሁሉ ወደጎዳና ይገፋሉ! እርሷም እያሳለች ትለምናለች! ዛሬ እንዳደረገችው ሁሉ ግድግዳውን በጭንቅላቷ ስትደበድብ ሕፃናቱ ይጮሃሉ። ከዚያን በኋላ መንገድ ላይ ወድቃ ትቀርና ወደፖሊስ ጣቢያና ሆስፒታል ትወስዳለች። ሞት ይጠልፋታል! ታዲያ ሕፃናቱ ምን ይሆናሉ?’ አላት።

‘አይሞክርም! እግዚአብሔር ይሄን አያደርገውም!’ የተሰኙ ቃላት የተጨማደደውን ደረቷን እየፈነቀሉ ወጡ።

ፀሎት እንደሚያደርስ ሰው እጆቿን አጣጥፋ እየተመለከተችው ለሁሉም ነገር ወሳኙ ራሱ የሆነ ይመስል በመማፀን አዳመጠችው።

ራስኩልኒኩቭ ከመቀመጫው ተነስቶ በክፍሉ ውስጥ ለደቂቃ ያህል መንጎራደድ ጀመረ። ሶንያ አንገቷን ደፍታ ተክዛለች።

‘የክረምት ቀለባችሁንስ ከወዲሁ ለመያዝ ትችላላችሁ?’

‘አንችልም’ ስትል ሶንያ መለሰችለት።

‘በእርግጥ አትችሉም። ግን ሞክራችሁ ታውቃላችሁ?’ አላት በቅሬታ።

‘አዎን’

‘ምንም ውጤት እንዳለመጣ እገምታለሁ! መጠየቁ ምን ዋጋ አለው?’

ለደቂቃ ያህል እንደገና መንጎራደድ ጀመረ።

‘በየቀኑ ገንዘብ ታገኛለሽ እንዴ?’

ሶንያ ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ግራ ተጋባችና ፊቷ ፍም መሰለ።

ስትናገር እየተናነቃት 'አላገኝም' አለች።

ወዲያውኑም 'የፖሊያም እጣ ፋንታ' ያው ነው' ሲል ተናገረ።

በጨቢ የተወጋች ይመስል 'ሊሆን አይችልም! እግዚአብሔር እንዲህ አይነቱን አስቃቂ ነገር አያደርግም!' ስትል ጮኸች።

'በሌሎቹ ላይ ግን ያደርገዋል።'

ራሷን መቆጣጠር አቅቶአት 'እግዚአብሔር ይጠብቃል!' አለች።

የሰውን ስሜት የመንካት ፍላጎት እየታየበት 'እግዚአብሔር ባይኖርስ?' ሲል መለሰላትና እየሳቀ ተመለከታት።

የሶንያ ፊት ከመቅፅበት ተለዋወጠና መኮማተር ጀመረ። ሊገልፁት በማይቻል ቅሬታ ተመለከተችው፤ ለመናገር ብትሞክርም አንድ ቃል እንኳን ማውጣት አቃታት፤ ፊቷን በእጆቿ ሽፍና ከመንፈቅፈቅ በስተቀር።

ከጥቂት ዝምታ በኋላ 'ሚስት ማርሜላዶቭ ቀውሳለች እንደምትይው ሁሉ አንቺም ቀውሰሻል' አላት።

አምስት ደቂቃ አለፈ። ድምፁን አጥፍቶ ሳይመለከታት በክፍሉ ውስጥ ላይ ታች ይላል። በመጨረሻም አይኖቹ እያበሩ ተጠጋት። ሁለቱንም እጆቿን ትከሻምቿ ላይ ጣል አድርጎ በእንባ የራሳውን ፊቷን ተመለከተ። የሚወጡት ደረቅ አይኖቹ ፈጠዋል፤ ከንፈሮቹ ከፋኛ ይርበተባታሉ። ወዲያውኑም በጉልበቶቹ ተንበረከኩና እግሯን ሳመ። ሶንያ ከእብድ እንደምትሸሽ ያህል ከእርሱም ሸሸች። በእርግጥም እብድ ይመስላል።

እየገረጣችና ከስቃይ ብዛት ልቧ እየተጨማደደ 'ምን እያደረግህ ነው? ለእኔ ነው እንዴ የምትሰግደው?' ብላ አጉረመረመች።

ወዲያውኑ ብድግ አለ።

'የሰገድኩት ለአንቺ ሳይሆን ለሚሰቃዩ የሰው ልጆች በመላ ነው' ሲል ያለህፍረት ተናገረና ወደመስኮቱ አመራ። ደቂቃ ሳይቆይ ወደእርሷ ተመለሰና 'እንደጥፍርሽ ቆሻሻ እንደማላየውና በዛሬው እለት እሁቴ ከአንቺ ጎን እንድትቀመጥ በማድረጌ ክብር እንደሰጠኋት ለአንዱ ትእቢተኛ ነገርኩት' አላት።

'እንዲህ ልትላቸው አይጣም ነበር! እህትህ ትሰማ ነበር? ከእኔ ጎን መቀመጫ ክብር ነው? እኔ ርካሽ ፍጡር ነኝ! ትልቅ ሀጢአተኛ ነኝ! ለምን እንደዚያ አልከ?'

'መናገር ያልነበረብኝ በርካሽነትሽና በሀጢአትሽ ምክንያት ሳይሆን በጣም በመስቃየትሽ ሳቢያ ነው። ትልቅ ሀጢአተኛ መሆንሽ አይታብልም። ከሁሉም በላይ ሀጢአተኛ ያደረገሽ ምን እንደሆነ ታውቂያለሽ? ፋይዳ ለሌለው ነገር ራሳሽን መክድሽና ማውደምሽ ነው። በጣም ይሰቀጥጣል! በዚህ በምትጠይው ቆሻሻ ውስጥ መኖርሽ ያንሽማሻል! ይሄን በማድረግሽ ማንንም እንደማትረጃና ማንንም ከምንም እንደማታድኝ እወቁው! አይንሽን መክፈት ብቻ ነው ያለብሽ።' ሲል በደስታ ከነገራት በኋላ በስሜት እንዲህ አላት፡- 'እንዲህ አይነት አሳፋሪና ርካሽ ነገር ከሌላው ከቅዱስ ስሜትሽ ጋር እንዴት አብሮ ይሄዳል? ከእንዲህ አይነቱ ኑሮ ባህር ገብተሽ መገላገሉ ሺህ ጊዜ አይሻልም?'

በተስቃዩ አይኖቿ እየተመለከተችውና ለሚሰጣት መልስ ሳትጨነት 'እኔ ከሞትኩ እነሱ ምን ይሆናሉ?' ብላ ጠየቀችው።

ራስኮልኒኮቭ በመገረም ተመለከታት። ርካሽ ስራዋ የቱን ያህል ልቧን እንዳደማው ተረዳ። ከዚህ ስራዋ እንዳትገነገል አንቆ የያዘች ምን እንደሆነ አሳሳቢ። እነዚያ የሙት ልጆች፣ በሳንባ ነቀርሳ የምትሰቃየውና በተበላጩት ቁጥር ግድግዳውን በጭንቅላቷ የምትላተመው ምስኪኗና ቀውሷ ሚስት ማርሜላዶቭ ለእርሷ ያላቸውን ትርጉም የተረዳው ገና አሁን ነው።

ከጠባይዋና ካላት አነስተኛ የትምህርት ደረጃ አንፃር ሶንያ በእንዲህ አይነቱ ኑሮ ልትገፋበት እንደማትችል ተረዳ። ባህር ገብታ ለመገነገል ድፍረቱ ከሌላት በሕብረተሰቡ ውስጥ እንዲህ አይነት ቦታ መያዝ የአጋጣሚ ጉዳይ ነው ብሎ ገመተ። የቀሰመችው ትምህርት ውሱን ባይሆንና የአስካሁን ድረስ ሕይወቷ ተፅእኖ ባያሳድርባት ኖሮ ይሄን አይነቱን አስከፊ የሕይወት ጎዳና ለመዝለቅ አንድ እርምጃ ከመጓዝ ይልቅ ራሷን በገደለች ነበር። ይሄን አይነቱን ሕይወት እንድትገፋበት ያደረጋት ምንድነው? መቼም እኩይ ባህሪ አይደለም። ውስጧን ግልጽጥ አድርጎ ስላወቀው እኩይ ባህሪ የሚባል ነገር ከልቧ የለም።

'ያሏት ሶስት አማራጮች ናቸው። ባህር መግባት፣ ከእብደች ሆስፒታል መዋል፣ ወይም ደግሞ አእምሮን የሚያደንዝውንና ልብን ድንጋይ የሚያደርገውን ርካሽ ኑሮ መግፋት' ብሎ አሰበ። ሶስተኛውን አማራጭ እጅግ አስከፊ አድርጎ ቆጠረው። ወጣትና ተጠራጣሪ በመሆኑም የርካሹን ኑሮ አማራጭ የጎላ ቦታ ሰጠው።

'የመንፈስ ንፅህናውን የጠበቀ እንደእርሷ አይነት ሰው ከእንዲህ አይነቱ አስቀያሚና የከረፋ ስፍራ መዋል እንዴት ይቻለዋል? እስከዛሬም የተቋቋመችው የእኩይ ባህሪን አስከፊነት ባለመገንዘቧ ይሆን? ይሄ ሊሆን አይችልም' እያለ ለራሱ ከተናገረ በኋላ ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ሶንያ እንዳደረገችው ሁሉ ጮሽ። 'ባህር ከመግባት ያዳናት ሀጢአት እፈፅማለሁ የሚለው ፍርሀትና የሕፃናቱ ጉዳይ ነው።... እስካሁን ድረስ ደግሞ አሳበደችም። ግን አሳበደችም የሚለው ማነው? ጤነኛ ነች ወይ? ጤነኛ ሰው እንደእርሷ ይናገራል? ስለሕይወቷ አደገኛነት ስትነግራት እየገባችበት ከአለችው ከከረፋ ጉድጓድ ጠርዝ ላይ ተቀምጦ እጁን እያውለበለበልህ አይኖቼን የሚጨፍን ሰው አለ? ምንድነው የምትጠብቀው? ተአምር ነው የምትጠብቀው? ተአምር መጠበቂያ የእብደት ምልክት አይደለም?'

በመጣለት ሀሳብ አጠናክሮ ገፋበት። ይህን መፍትሔ ከሁሉም የተሻለ አድርጎ ቆጠረና በጥልቀት ይገመግማት ጀመር።

'ቤተ ፀሎት ታደርሻለሽ ወይ?' ሲል ጠየቃት።

ሶንያ ዝምታን መረጠች። እርሱም መልስ እየጠበቀ ከአጠገቧ ቆመ።

በሚያበሩ አይኖቿ ቃኘት እያደረገችውና እጁን ግጥም አድርጋ ይዛ 'ያለእግዚአብሔር ምን መሆን እችላለሁ?' ስትል አገተመተመች።

'አብዳለች!' ብሎ አሰበ።

እእምሮዋን በይበልጥ ለማንከብ ሲል 'እግዚአብሔር ምን ጠቀመሽ?' የሚል ጥያቄ አቀረበላት።

መልስ ለመስጠት የተሳናት ይመስል ለረጅም ጊዜ ዝም አለች። ከሰሜት ብዛት የደከመው ልቧ ትርታ ጨመረ።

ተበሳጭታ ትክ ብላ እየተመለከተችው 'አደብ ግዛ! አትጠይቀኝ! ለመጠየቅ ብቁ አይደለህም!' ስትል ጮኸችበት።

'እብድ!' እያለ ደጋግሞ ለራሱ ተናገረ።

አይኖቿን እንደገና ከደን አደረገችና 'ሁሉንም አድራጊ እግዚአብሔር ነው' ብላ አጉተመተመች።

በይበልጥ እየገመገማት 'መፍትሔው ይሄ ኖሯል!' ሲል ለራሱ ተናገረ።

ይህን የገረጣ፣ የኮሳና የተዛባ ትንሽ ፊት፣ እሳት የሚተፋትንና ከፍተኛ ሰሜት የሚያወጡትን እነዚያ ቦግ ያሉ ሰማያዊ አይኖች፣ በንዴት የሚንቀጠቀጠውን ያን ትንሽ ሰውነት በአዲስና ባልተለመደ ሰሜት ተመለከተና 'ደካማ አእምሮ!' እያለ ለራሱ ተናገረ።

በክፍሉ ውስጥ ላይና ታች ሲል ከመሳቢያው ላይ የነበረውን መፅሐፍ ተመለከተ። በቆዳ የተበደና የአረጀ የአዲስ ኪዳን መፅሐፍ ነበር።

ከጠረጴዛው አጠገብ በዚያው ስፍራ ቆማ እንዳለች 'ከየት ነው መፅሐፉን ያገኘሽው?' ሲል ጮኸ።

እርሱን ሳታየውና ያለውዴታዋ 'የሆነ ሰው አመጣልኝ' የሚል መልስ ሰጠች።

'ማሎ ያመጣው?'

'ሊሳቪታ ነች ስለጠየቅኳት ያመጣችልኝ።'

'ሊሳቪታ! የሚገርም ነው!' እያለ አሰላሰለ።

ደቂቃው በደቂቃ በተተካ ቁጥር የሶንያ ሁኔታ የሚያስገርምና የሚያስደንቅ ሆኖ ተሰማው።

'ስለአላዛር የሚያወሳው ገፅ የትኑ?' ሲል በድንገት ጠየቃት።

ሶንያ አይኖቿን ከመሬት ተክላ መልስ ሳትሰጥ ቀረች። ከጠረጴዛው ትንሽ ፈቀቅ ብላ ቆማ ነበር።

'ስለአላዛር መነሳት የሚገልፀውን ቦታ አውጭልኝ?'

በቆረጣ ተመለከተችውና ወደእርሱ ሳትጠጋ 'በአራተኛው ክፍል እንጂ ከዚያ አይደለም' በማለት ቅር እያሳት አጉተመተመች።

ተቀምጦ ከንዱን ከጠረጴዛው ላይ አሳርፎና ጭንቅላቱን በእጆቹ ይዞ አይኖቹን ከፊት ለፊቱ ካለው ግድግዳ ላይ ተክሎና ፊቱን አጨፍግጎ ለመሰማት እየተዘጋጀ 'ፈልገሽ ከአገኘሽ በኋላ አንጠቢልኝ' አሳት።

'እስከ ሶስት ሳምንት ድረስ ወደዋናው ጎዳና ወጥተሽ አግኝት። ሌላ ክፉ ነገር ካልገጠመኝ ከዚያ የምሆን ይመስለኛል' እያለ ለራሱ አጉተመተመ።

ሶንያ የራስኮልኒኮቭን ያልተለመደ ጥያቄ በጥርጣሬ ካዳመጠች በኋላ እያመነታች ወደጠረጴዛው አመራችና መፅሐፉን አነሳች።

አቀርቅራ እየተመለከተችው 'አላነበብኩትም እንዴ?' ብላ በፈረጠመ ድመፅ ጠየቀች።

'ትምህርት ቤት እያለሁ ነው ያነበብኩት፣ ቆይቷል!'

‘ቤተክርስቲያን ውስጥ አልሰማኸውም?’

‘ወደቤተክርስቲያን ሄጄ አላውቅም። አንቺ ግን አዘውትረሽ ትሂጃለሽ?’

‘አልሄድም’ ስትል አገተመተመች።

ራስኮልኒኮቭ ፊጥ አለና ‘ነገም ለአባትሽ ቀብር አትሂጅማ?’ አላት።

‘እሂዳለሁ። ባለፈው ሳምንትም የነፍስ ይማር ፀሎት አድርሻለሁ።’

‘ለማን ነው የነፍስ ይማር ፀሎት ያደረሰሽው?’

‘በመጥረቢያ ተፈርክሳ ለሞተችው ለሊሳቤታ።’

ነርቮቹ ተቆጡና ራሱ ምታቱ ተነሳበት። ‘ሊሳቤታ ጓደኛሽ ነበረች ወይ?’ ሲል ጠየቀ።

‘ጥሩ ሰው ነበረች። አልፎ አልፎ ወደዚህ ትመጣና አብረን እያነበብን እንወያይ ነበር። ገነትን ትወርሳለች።’

የደካማ አእምሮ ባለቤቶች አድርጎ የቆጠራቸው ሁለቱ ሴቶች ተገናኝተው መወያየታቸው አዲስ ዜና ሆነበት። ‘እኔ ራሴ በቅርቡ አእምሮዬ የደከመ ይሆናል። ወረርሽኝ አይደል’ ብሎ ከአስቦ በኋላ ተበሳጭቶ በሀይለ ቃል ‘አንብቢ!’ እያለ ጮኹ።

ሶንያ አሁንም እያመነታች ነበር። ልቧ ይመታል። ላለማንበብ የወሰነች ይመስላል። ‘የተከፋችውን ቂላቂል ሴት’ በተረገበች መንፈስ ተመለከታት።

ትንፋሽ የከዳት ይመስል የተቆራረጠ ድምፅ እያወጣች ‘ለምን አንብቢ እያልክ ትጠይቀኛለህ? አማኝ ነህ እንዴ?’ አለችው።

‘አንብቢ ነው የምልሽ! እንድታነቢ እፈልጋለሁ! ለሊሳቤታ ታነቢ አልነበር?’

ሶንያ መፅሐፉን ገልጣ ቦታውን አገኘች። እጇቿ እየተንቀጠቀጡ አንደበቷ ከዳት። የመጀመሪያውን ፊደል ለማውጣት እየተሳናት ለሁለት ጊዜ የማንበብ መከራ አደረገች።

‘አላዛር የተባለ ሰው ታሞ ነበር...’ ብላ በስንት ጭንቀት ከተናገረች በኋላ ያለቅጥ ተወጥሮ እንደተበጠሰ ሲባላ ድምጿ ተቋረጠ። መተንፈስ አቅቷት ልቧ ተጨማሪደደ። እየቆየች ግን አንደበቷን የዘጋውን ፍርሀት ተቋቋመችና ማንበቡን ቀጠለች። አንብባ እንደጨረሰችም መፅሐፉን ዘግታ በአፋጣኝ ከመቀመጫዋ ተነሳች።

‘ስለአላዛር ከሞት መነሳት የተባለው ሁሉ ይህ ነው’ እያለች በድንገት ተናገረችና ፊቷን ከእርሱ መልሳ ደርቃ ስትቆም ቆራጩ ሻማ በተጣመመው የሻማ ማስቀመጫ ውስጥ ሆኖ ጭልጭል እያለ ነፍሱ ገዳይና ሴትኛ አዳሪ ላለብት የተራቆተ ክፍል ደብዛ ብርሀን ማዳረሱን ቀጠለ። በሁለቱ መካከል ከአምስት ደቂቃ በላይ ዝምታ ሰፈነ።

ራስኮልኒኮቭ ብስጭት ባልተለየው ሁኔታ ጎሳ አድርጎ ‘የመጣሁት ስለአንድ ጉዳይ ለመወያየት ነው’ አለና ተነስቶ ወደሶንያ ሄደ።

በዝምታ ተውጣ አንገቷን ቀና አደረገች። አረመኔያዊ ቆራጥነት በተንፀባረቀበት ሁኔታ በቀጣ ተመለከታት።

‘እናቴንና እህቴን ከእነአካቴው ስለተውኃቸው ከእንግዲህ ወዲህ ወደእነርሱ ጭራሽ አልሄድም። ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ተለያይተናል’ አላት።

ሶንያ እየተገረመች ‘ለምን?’ ብላ ጠየቀች።

ምክንያቱን ባታውቀውም በቅርቡ ከእናቴና ከእህቴ ጋር አድርጋው የነበረው ቆይታ ከፍተኛ ስሜት ስላሳደረባት ከቤተሰቡ ጋር የመለያየትን ዜና ስትሰማ ደነገጠች።

‘አሁን የቀረሽኝ አንቺ ብቻ ነሽ። ሁለታችንም የተረገምን ስለሆነ አብረን እንሂድ’ አላት።

አይኖቹ ፈጠው ያበሩ ስለነበር ሶንያም በተራዋ ‘እብድ ነው እንዴ!’ ብላ አሰበች። ፈራ ተባ እያለችና ያለውዴታዋ ወደኋላ እየሸሸች ‘ወዴት ነው የምንሄደው?’ ስትል ጠየቀች።

‘ወዴት እንደምንሄድ እንዴት አውቃለሁ? የማውቀው አብረን መሄድ እንዳለብን ብቻ ነው። ያን ብቻ ነው የማውቀው። ከፈታችን የተደቀነው አንድ አይነት ግብ ነው!’

ተመለከተችውና ምንም ነገር ሳትረዳ ቀረች። የተገነዘበችው ነገር ቢኖር እጅግ ደስተኛ እንዳልነበር ነው።

‘በትነግራው ማንም ቢሆን አይገባውም! እኔ ግን ገብቶኛል። ስለምፈልግሽ ነው ወዳንቺ የመጣሁት’ አላት።

ሶንያ ‘ሊገባኝ አልቻለም’ ብላ አንሸካሽከች።

‘ወደፊት ይገባሃል። አንቺ ራስሽ ተመሳሳይ ድርጊት አልፈፀምሽም ወይ? አንቺም ርቀሽ ነጉደሻል! ርቆ ለመሄድ ጥንካሬውን አግኝተሻል! በራስሽ ላይ እጅሽን እንስተሽ ሕይወት አጥፍተሻል - የራስሽን ሕይወት። ታዲያ ያው አይደለም። ብቻሽን ከሆንሽ መቋቋም አቅቶሽ እንደ እኔ ታብጃለሽ። አሁን እንኳን ከሞላ ጎደል ራስሽን ስተሻል። ስለዚህ በአንድ ጎዳና ላይ መጓዝ አለብንና አብረን እንሂድ!’

በሰነዝራቸው ቃላት ክፉኛ የተረበሸችው ሶንያ ‘ለምን እንዲህ ትላለህ?’ ብላ ጠየቀችው።

‘ለምን ትያለሽ እንዴ? ምክንያቱማ እንደዚህ ልትቀጥይ አለመቻልሽ ነው! እንደ ሕፃን መጮህና ማልቀሱን ትተሽ በደንብ ልታስቢበት ይጣል። በነገው እለት ሆስፒታል ብትገቢ ምን ይውጥሻል? የእንጀራ እናትሽ እንደሆን የቀወሰችና በሳምባ ነቀርሳ የምትሰቃይ ስለሆነ በቅርቡ ትሞታለች። ሕፃናቱ ምን ይሆናሉ? የፖልያ ሕይወት ሊበላሽ አይደል? እናቶቻቸው ለምኑ እያሉ የሚልኳቸውን ሕፃናት በየመንገዱ አላየሽም? እንደእነዚህ ያሉ እናቶች የት እንደሚኖሩና አኗኗራቸው እንዴት እንደሆነ ደርሸበታለሁ። በዚያ የሚኖሩ ሕፃናት ሰው አይሆኑም። የሰባት አመቱ ሕፃን በእኩይ ባህሪዎች የተበከለ ሌባ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ ሕፃናት የክርስቶስ ምስል ናቸው። መንግስተ ሰማያትን የሚወርሱ እነርሱ ናቸው በማለት እንድናፈቅራቸውና እንድናከብራቸው አስተምሮናል። መጪው ዘመን የሕፃናት ነው።’

ሶንያ እጆቿን አጣጥፋ እያለቀሰች ‘ግን ምን መደረግ አለበት?’ ስትል ደጋግማ ጠየቀችው።

‘የሚደረገውማ የቱን ያህል ቢያስቃየንም ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ መቋረጥ ያለበትን እርግፍ አድርጎ መተው ነው። አሁን ካልገባሽ ወደፊት ይገባሃል። ግባችን በርካሽ ባህሪዎች ላይ ስልጣን መቀዳጀት ነው። ስለይሽ የነገርኩሽን ይሂን አባባል አትርሺ። ምናልባትም የማንጋግርሽ ለመጨረሻ ጊዜ ይሆናል። ነገ የማልመጣ ከሆነ ስለሁሉም ነገር አንቺው ራስሽ ትሰሚዋለሽ፤ ታዲያ አሁን የነገርኩሽን አስታውሺ። አባባሌ ምን ማለት እንደሆነ ሕይወትሽና ልምድሽ እየገለበተ ሲሄድ ከእለታት አንድ ቀን ትገነዘቡ ይሆናል።’

ነገ ከመጣሁ ሊሳቪታን ማን እንደገደላት እነግርሻለሁ። ደህና ሰንብቺ!’

ሶንያ በፍርሀት ተዋጠች።

አፍጥጣ እየተመለከተችውና በፍርሀት እየተብረከረከች ‘ማን እንደገደላት ታውቃለህ?’ ብላ ጠየቀች።

‘አውቃለሁ! ገዳዩን እነግርሻለሁ። ለአንቺ ብቻ ለመንገር መርጨኛለሁ። የምነግርሽ በግልፅ እንጂ ይቅርታ እንድታደርግልኝ አይደለም ወዳንቺ የምመጣው። ሊሳቪታ ገና በሕይወት እያለች አባትሽ ስለአንቺ በነገረኝ ጊዜ ይሄንኑ ልነግርሽ ምርጫዬ ነበርሽ። ደህና እደራ። የሰላምታ እጅሽን አትዘርግልኝ። ሁሉንም ነገ!’

ጥሏት ሄደ። ሶንያ እንደ እብድ ቆጥራው ብትመለከተውም እርሷ ራሷ እንደ እብድ እንደሆነች ተገነዘበች። ሰማይና ምድሩ ተገለባበጠባት። ‘ወይ አምላኬ! ሊሳቪታን ማን እንደገደላት እንዴት ያውቃል? ይሰቀጥጣል!’ ካለች በኋላ ጉዳዩ ጭራሽ ሊገባት አልቻለም ነበርና ‘በጣም ስላዘነ መሆን አለበት! ከእናቴና ከእህቴ ጋር ተለያይቷል። ለምን? ምን አጋጠመው? ምን ማድረግ ነው የሚያስበው? ተንበርክኮ እግሬን ሳመና ያለአንቺ መኖር አልችልም ይበለኝ ። ወይ አምላኬ!...’ አለች።

ሶንያ ሌሊቱን በቅዠት አለም ስትዘል፤ ስታለቅስ፤ እጆቿን ስታወራጭ፤ ስለፖልያ፤ ስለሚስሰ ማርሜላዶቭ፤ ስለሊሳቪታ፤ ፊቱ እንደበረዶ ነጥፋና አይኖቹ ፈጠው ስላደረገችው የመፅሐፍ ቅዱስ ንባብ ስታልም አሳለፈች።

በቀኝ በኩል ተቆልፎ የነበረውን በር አልፎ የሚከራይ ቤት ስለነበር ሶንያ ክፍሉ እንዳልተያዘ አድርጋ ቆጥራለች። ይሁንና፤ ያንን ሁሉ ጨዋታ ሚስተር ስቪድራጋሎቭ ከዋናው ክፍል በር ላይ እንደአይጥ አድፍጦ ቆሞ ይሰማ ነበር። ራስኮልኒኮቭ ወጥቶ እንደሄደም ትንሽ ከአሰላሰለ በኋላ በሶምሶማ አካሄድ ወደ ክፍሉ አምርቶ ወንበር አመጣና ወደሶንያ ክፍል ከሚያገኘው በር አጠገብ አስቀመጠ። የሁለቱ ጨዋታ በጣም አስደስቶት ነበር። ወንበር አምጥቶ ከበሩ አጠገብ ያስቀመጠውም ወደፊት (ምናልባትም ነገ) አንድ ሰአት ሙሉ በእግሩ ቆሞ ከመቸገር ከወንበሩ ላይ አረፍ ብሎ በሶንያ ክፍል የሚሰማውን ውይይት ተዝናንቶ ለመኮምኮም ነው።

በማግስቱ ከረፋዱ አምስት ሰአት ላይ ራስክልኒኩን ወደፖሊስ ጣቢያው ምርመራ ክፍል አምርቶ መምጣቱን ለፖርፊሪ እንዲነግሩለት በጠየቃቸው ጊዜ ለአስር ደቂቃ ያህል እንዲጠብቅ መደረጉ አስደነቀው። ወዲያውኑ አፈፍ የሚያደርጉት መስሎት ነበር። እርሱን የማያስተውሉ ሰዎች ሲወጡና ሲገቡ ከእንግዳ መቀበያው ክፍል ቆሞ ነበር። ቢሮ ከሚመስለው ከሚቀጥለው ክፍል ስለ ራስክልኒኩን ማንነት ደንታ ያልነበራቸው ጥቂት ሠራተኞች የፅህፈት ስራቸውን ተያይዘውታል። እርሱ ግን የሚከታተለው የሆነ ፖሊስ ተመድባበት እንደሆነ፣ ወይም ጥሉ እንዳይሮጥ አልባሌ መስሎ በአይነ ቀራኛ የሚያየው ሰው እንዳለ በመገመት ተጠራጠረ። ይሁንና፣ ከንቱ ጥርጣሬ ነበር። በራሳቸው የእለት ተእለት ተግባር ላይ ያተኮሩ ሰዎችንና የመሳሰሉ ሌሎች ግለሰቦችን ነበር የተመለከተው። ማንም ጉዳዩ ስላለው እንደፈለገው መዘዋወር ይችላል። ትናንት ሳይታሰብ ብቅ ብሎ የጠየቀው ምስጢራዊ ሰው፣ ያ መንፈስ (ጎስት)፣ አውቆ ሁሉን ነገር ቢያይ ኖሮ ራስክልኒኩን ከመርማሪው ቢሮ እስኪጠራ ድረስ በገምታ ቆሞ የመጠበቅ እድል እንደማይሰጠው ተገነዘበ። እርሱ ራሱ ቃሉን ለመስጠት ተዘጋጅቶ ሳለ እነርሱ እስከ አምስት ሰአት ድረስ ለምን ታገሱት? ከዚህ በመነሳት ሰውየው ለፖሊስ ምንም ነገር አላሳወቀም ወይም ደግሞ የሚያውቀውና ያየው ምንም ነገር የለም ብሎ ገመተ። ትናንት የገጠመው ሁሉ በሕመሙና በመሸበሩ የተነሳ የተጋነነ ሕልም እንጂ ሌላ እንዳልሆነ ተገነዘበ። ሁኔታውን በጥልቀት በሚገመግምበትና ለአዲሱ ፍልሚያ ራሱን በሚያዘጋጅበት በአሁኑ ወቅት ብርክ ስለያዘው ለዚህ ደረጃ ያበቃው በአስቀያሚው ፖርፊሪ ላይ ያደረሰት ጥላቻ መሆኑን ተረዳና ተበሳጨ። ከሁሉም በላይ ያስፈራው ያን ሰው እንደገና መገናኘቱ ነበር። ከልክ በላይ ስለሚጠላው በቀጥታም ሆነ በተዘዋወረ ራሱን እንዳያጋልጥ ስጋት አደረሰት። ሆኖም ብዙዎቹ ከፍተኛ ደረጃ ላይ በመድረሱ ፍርሀቱ ወዲያውኑ ተወገደለት። ተዝናንቶ ወደ ፖርፊሪ ቢሮ ለመግባት፣ በተቻለ መጠን ጥቂት ለመናገር፣ ፖርፊሪን በጥልቀት ለመገምገምና በጥንቃቄ ለመስማት፣ ብሎም መሸበሩን ትቶ አደብ ለመግዛት ቆረጠ። በዚያን ቅፅበት ወደፖርፊሪ ቢሮ ተጠራ።

ፖርፊሪ ከቢሮው ብቻውን የተቀመጠ ይመስላል። ቢሮው ትልቅም ትንሽም የማይባል ነው። በአሜሪካ ጨርቅ ከተሸፈነ ፎቱ ፊት ለፊት ትልቅ የፅህፈት ጠረጴዛ ቆሟል፣ ከተላገ እንጨት የተሰሩ መደርደሪያዎችና ጥቂት ወንበሮች ይታያሉ። ከጀርባ በኩል ካለው ግድግዳ ጥግ የተዘጋ በር ስላለ ሌሎች ክፍሎች መኖር አለባቸው። ራስክልኒኩን ወደቢሮው እንደገባ ብቻቸውን እንዲሆኑ በማሰብ ፖርፊሪ የቢሮውን በር ዘጋና በጥሩ የወዳጅነት ስሜትና በትህትና ተቀበለው።

‘ወደእኛ አለም መጥተህል፤ መድፈር አይሁንብኝና ወዳጄ ተቀመጥ፤ የእኔ ጌታ ከፎቱው ላይ ተቀመጥ’ አለው።

ራስክልኒኩን አይኑን ከመርማሪው ላይ ሳይቅል ተቀመጠ።

ወደ እኛ አለም፣ መድፈር አይሁንብኝና የመሳሰሉት ቃላት ተንኮል አያጣቸውም ብሎ አሰበና ‘ሰአቱን የሚመለከት ማመልከቻ አምጥቻለሁና እኪያ። በትክክል ነው የጥፍኩት ወደስ እንደገና መጻፍ አለብኝ?’ ቢል ጠየቀ።

ፖርፊሪ በጣም የተጣደፈ ይመስል 'ማመልከቻ ነው? ለማንኛውም መጨነት አይገዛም' አለውና ማመልከቻውን ተቀብሎ አነበበ። እንደበፊቱ ሁሉ በፍጥነት እየተናገረ 'የሚያስፈልገውን ሁሉ ገልፀህል' አለና ማመልከቻውን ከጠረጴዛው ላይ አስቀመጠ። ከአንድ ደቂቃ በኋላ ስለሌላ ነገር እያወራ ባለበት ጊዜ ነበር ማመልከቻውን እንደገና ከጠረጴዛው ላይ አንስቶ ወደመሳቢያው የከተተው።

'ከተገደለችው ባልቴት ጋር ስለነበረኝ ግንኙነት ቃሊን ለመቀበል እንደምትፈልግ በትናንትናው እለት የገለፅክልኝ መሰለኝ' ሲል ራስኮልኒኮቭ ከተናገረ በኋላ 'ለምን መሰለኝ አልኩ' የሚል ሀሳብ ብልጭ አለበት። ወዲያውኑ ደግሞ 'መሰለኝ ማለቴ ምን ያስጨንቀኛል' እያለ አሰሳለ።

ከፖርፊሪ ጋር ተገናኝቶ ሁለት ቃላት ብቻ በመሰንዘሩና ትንሽ በመቆየቱ ብቻ ጥርጣሬው ከፋኛ መናፋ አደገኛ እንደሆነ ከመቅፅበት ተሰማው። ነርቮቹ እየተቆጠና እየተሸበረ ስለሄደ 'ይሄም መጥፎ ነው! መናገር የሌለብኝን እንደምናገር እርግጠኛ ነኝ!' ብሎ ሲጋ።

ፖርፊሪ ከቢሮው መስኮት እስከመደርደሪያው ከዚያ ደግሞ እስከጠረጴዛው ድረስ የሚንደረደር በሚመስል ሁኔታ አንዳንዴ የራስኮልኒኮቭን የጥርጣሬ እይታ ወደጎን በመተው፣ ሌላ ጊዜ ደግሞ ቆም ብሎ ትክ እያለ እንግዳውን በማየት ተንገራደደና 'አይዞህ! መጨነት አይኖርብህም። ጊዜ አለ' ሲል አገተመተመ።

ኳስ ይመስል ወደ ተለያዩ አትጣጫዎች እየጎነ ከግድግዳው ጋር የሚላተመው ትንሹ ጣቱ በወፍራምነቱና በክብካቤ የሚያስገርም ነው።

'በቂ ጊዜ አለን ጌታው! የምታጨስ ከሆነ ይኸውልህ' ብሎ ሲጋራ አውጥቶ ጋብዘው። 'ለጊዜው በግል በተከራየሁት ቤት ውስጥ ብኖርም የመንግስት ቤት ተዘጋጅቶ ተሰጥቶኛል። ኪራይ የማትከፍልበት ቤት ግሩም ነገር ነው! አይመስልህም እንዴ?' ሲል ያልታሰበ ጥያቄ አቀረበለት።

ራስኮልኒኮቭ በቅሬታ አይን እየተመለከተው 'አምን? ግሩም ነገር ነው' አለ።

ፖርፊሪ ሌላ ነገር የሚያሰላስል ይመስል 'ግሩም ነው እንጂ!' እያለ ጮኸና ከራስኮልኒኮቭ አጠገብ ቆሞ በቁጣ አይን ተመለከተው። 'ዛ የመንግስት ቤት ግሩም ነገር ነው' የሚለው አባባል በአሁኑ ደቂቃ በእንግዳው ላይ ከአነጣጠረው የተከላተረና የሚያምታታ እይታ ጋር ስለሚጋጭ ብልህት የሌለው አባባል ይመስላል።

ይህ ሁኔታም የራስኮልኒኮቭን ቁጣ ስለቀሰቀሰ ምፅታዊ በሆነ መንገድ ተቃውሞውን ለማሳወቅ ተገደደ።

ዘና ብሎ ፖርፊሪን እየተመለከተና ዘና በማለቱም እየተደሰተ እንዲህ ሲል ተናገረ፡ 'ቃላቸውን የሚሰጡ ሰዎችን ትኩረት ለመሳብ ወይም አትጣጫ ለማሳት፣ እንዳይዘጋጁ ለማድረግና ባልተጠበቀ ሁኔታ አደገኛ ጥያቄ አትርብ ለማጣደፍ ሲባል ከምርመራው ጋር በማይገናኝ ነጥብ፣ በፍሬ ከርስኪ ወሬ፣ ወይም ደግሞ ቆምነገርም ቢሆን አግባብነት በሌለው ጉዳይ ጥያቄን የመጀመር የሕግ ደንብ ወይም ስልት ሁሉም መርማሪዎች የሚጠቀሙበት ይመስለኛል። ትክክል አይደለህም? ይህን መሰሉን ዘዴ በዚህ አርእስት ላይ የተፃፉ መፅሐፍት ሁሉ በሚገባ እንደገለፁት እጅምታለሁ።'

ፖርፊሪ እንግዳውን በአይኑ እየጠቀሰ 'አሁን ዝባኝ። ስለነፃ የመንግስት ቤት ያወሳሁት አንተን ወጥመድ ውስጥ ለማስገባት ስል ነው ብለህ ታስባለህ ማለት ነዋ?' አለው።

ለጥቂት ጊዜ ፊቱ ከደስታ ብዛት አበራና የተቋጠረው ግንባሩ ተፈታ፣ አይኖቹ አናነሱ፣ ፊቱ አባበጠና ከመላው ሰውነቱ ጋር አብሮ እየሳቀ ራስኩልኒኩቭን በቀጥታ ተመለከተው። ራስኩልኒኩቭ ራሱን አስገድዶም ቢሆን መሳቅ ጀመረ፡ ፖርፊሪ ራስኩልኒኩቭ መሳቁን እንደተመለከተ ከአንጀቱ ተንፈቀፈቀና ፊቱ ፍም መሰለ። ራስኩልኒኩቭ ግን በጣም ስለሸቀ የፈለገው ይምጣ በማለት ሳቁን አቆመ፤ ፖርፊሪ ሆን ብሎ በሳቅ ሲንከተከት በግልፅ በሚታይ የጥላቻ አይን ትክ ብሎ ተመለከተው። ይሁንና፣ በሁለቱም ዘንድ ግዴላሽነት ሰፊነና ፖርፊሪ ቢስቅም እንኳን በራስኩልኒኩቭ የአፀፋ እርምጃ የተነሳ ግራ የተጋገ መሰለ። ራስኩልኒኩቭ ደግሞ ቀደም ሲል መርማሪው ግራ አለመጋባቱን አስታውሶ ምናልባትም እርሱ ራሱ ወጥመድ ውስጥ መግባቱን ተንክቦ። ከዚህ ሁሉ ጀርባ የማያውቀው አንድ ጉዳይ እንዳለና ሁሉም ነገር ቀደም ብሎ ስለተወጠነ ሳይታሰብ በሆነ ቀን እንደሚገለጥ ገመተ።

ወዲያውኑም በመሠረታዊ ነጥቡ ላይ በማተኮር ከመቀመጫው ተነስቶ ባርኔጣውን ያዘና እንዲህ በማለት ጠበቅ አድርጎ ተናገረ፡- 'በትናንትናው እለት ወደእርስዎ መጥቼ ቃሌን እንድሰጥ ፍላጎት እንዳለዎት ገልፀውልኝ ነበር። በዚህም መሠረት መጥቻለሁ፤ የሚጠይቁኝ ነገር ካለ ጠይቁኝ፤ የሚጠይቁኝ ነገር ከሌለ ግን ብሄድ ቅር እንደማይሰኙ ተስፋ አደርጋለሁ። ቀጠሮ ስላለኝ በጣም እቸኩላለሁ። እንደሚያውቁት ሁሉ መንገድ ላይ አደጋ ደርሶበት አንድ የመንግስት ሠራተኛ ሞቷል፤ ስለዚህ በቀብሩ ስነስርአት ላይ መገኘት አለብኝ።' ስለሞተው የመንግስት ሠራተኛ ማውሳቱ ተገቢ እንዳልሆነ በመገመት በስጨት አለና 'ይገባዎት እንደሆነ ሁሉም ነገር ስልችቶኛል፤ ከተሰላቸሁም ቆይቻለሁ። ለበሽታ ለመዳረጌም በከፊል ምክንያቱ ይሄው ነው። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል ቃለመጠይቅ የማያደርጉልኝ ከሆነ ልሂድ፤ ቃሌን የሚቀበሉ ከሆነ ደግሞ ሕጉን ተከትለው ሊጠይቁኝ እንጂ ሌላ አይነት ዘዴ እንዲጠቀሙ አልፈቅድልዎትም። ለጊዜው ግን ብቻችንን ሆነን የምንሠራው ነገር ያለ ስለማይመስለኝ ደህና ሰንብቱ!' አለ።

ፖርፊሪ የአነጋገር ቅላጭውን ለውጦና መሳቁን አቋርጦ 'ወይ ጉድ! ምንድነው የምታወራው? ስለምን እንድጠይቅህ ነው የምትፈልገው?' ካለ በኋላ በክፍሉ ውስጥ ወዲያና ወዲህ እየተዘዋወረ ወይም ራስኩልኒኩቭ እንዲቀመጥ እየሞከረ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- 'ይሄ ሁሉ ፍሬከርስኪ ነው፤ ገና ብዙ ጊዜ አለን! እኔን ለማነጋገር በመምጣትህ በጣም መደሰቴን አረጋግጥልሁለሁ። የምቀበልህ ደግሞ እንግዳዬ አድርጌ ነው። ለቀልድ ያህል የማደርገው ነገር አስቀይሞህ ከሆነ በጣም አዝናለሁ። ብዙ ነገሮች ስለማስላስል ሀሳቤ ይበታተንብኛል። አንዳንዴ ለማግኘት ስለት ያህል በሳቅ ጠሽ የምለው ወድጄ አይደለም። እንደእኔ አይነቱ ሰው ይሄን ሲያደርግ በጤናው ላይ በቀላሉ አደጋ ሊከተል ይችላል። እባክህ ተቀመጥ! አለበለዚያ የተቀየምከኝ ይመስለኛል።'

ራስኩልኒኩቭ ዝምታን መረጠ። እየተበሳጨም ቢሆን ማዳመጡን ቀጠለ። ባርኔጣውን በእጁ እንደያዘ ተቀመጠ።

ፖርፊሪ እንግዳውን ሳይመለከት በክፍሉ ውስጥ እየተንሳራደደ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- 'ስለእኔ ጠባይ አንድ ነገር ላጫውትህ። ታውቅ እንደሆነ ወንድላጤ ነኝ። በዚያ ላይ ደግሞ

እምብዛም የምታወቅ ሰው አይደለም። አለሙን የሚቀጭ አይነት ሰው አይደለም። ከእንግዲህ በሕይወቴ ይገጥመኛል ብዬ የምጠብቀው ነገር የለም። ኑሮ ሰልችቶኝ ማሽቆልቆል ጀምራለሁ። በሩስያ በተለይም በፒተርስበርግ እርስ በርሳቸው የማይተዋወቁና እንደ አንተና እኔ የሚከበር ሰዎች በሚገኙ ጊዜ ለማሻሻል ሰላት ያህል የሚያወሩት ነገር አተተው እንደሚፋጠጡ አስተውለሁል? ፊታቸውን ጨምድደውና ግራ ተጋብተው ይቀመጣሉ። ይህም ሆኖ ሴቶችና የሕብረተሰቡ አባላት ምንጊዜም ቢሆን የሚያወሩት ነገር አያጡም። ትምህርት ቀመስ የሆነ እንደእኛ አይነቱ ሰው ግን አይን አፋርና ዝምታን የሚመርጥ ነው። ይሄ ለምን ይሆናል? ማህበራዊ ፍላጎቱ ስለሌለን ነው ወይስ ደግሞ ሐቀኛ በመሆናችን እርስ በርስ ላለመታለል ስለፈለግን ነው? ባርኔጣህን እባክህን አስቀምጠው! በሩጫ አምልጦህ የምትጠፋ ስለምትመስል ጥሩ ስሜት አይሰማኝም። ወደዚህ በመምጣትህ በጣም ደስ ብሎኛል።

ራስክላኒክቭ በዝምታ ተውጦ የፖርፊሪን ባዶና የተምታታ ጩኸት መስማቱን እየቀጠለ ባርኔጣውን አስቀመጠ። 'በዚህ ትርጉም የለሽ ልፍለፋው ትኩረቴን ሊሰርቅ ነው እንዴ የፈለገው?' ብሎ አሰበ።

ፖርፊሪ ሳያቋርጥ ንግግሩን ቀጠለ፡- 'ቡና ስለሌለ ልጋብዝህ አልቻልኩም። ግን ጊዜን ለመግፋት ሲባል ለአምስት ደቂቃ ያህል ከጓደኛ ጋር ማውጋቴ ምን ይሳዳል? የመንግስት ስራዎች ተደራርበውብኛል። በክፍሉ ውስጥ ወዲያ ወዲህ ማለቴ እንደማያስቀይምህ ተስፋ አደርጋለሁ። አንተን ማስቀየም አልፈልግም። ግን፤ የአካል እንቅስቃሴ የግድ ማድረግ አለብኝ። ሁልጊዜ ቁጭ ብዬ ስለምውል ለአምስት ደቂቃ ስንጎራደድ በጣም ደስ ይለኛል፤ ላለብኝ የኪንታሮት በሽታ መፍትሔ ነው። ትላልቅ የመንግስት ባለስልጣኖች በየጊዜው የገመድ ዝላይ ማድረግ እንደሚወዱ ተነግሮኛል። የዘመኑ ሳይንስ ብዙ አስደናቂ ነገሮችን እያፈለቀ ነው። አንተ ራስህ እንደገለፅከው ቃል መቀበል ያልከው ነገር አለ። ይሄን ስራ በሚመለከት ቃሉን ከሚሰጠው ሰው ይልቅ ቃል ተቀባዩ ግራ ይጋባል። ያንኑ ነገር ነው ደጋግመህ የምትሠራው። ገባሮች ነፃ በመውጣታቸው በለውጥ ማእበል ውስጥ ብንገኝም እኛን ለመለወጥ ማንም አያስብም። ሕጋዊ ስልቶችን በተመለከተ አንተ ካልከው ጋር እስማማለሁ። በከባድ ወንጀል የተከሰሰ አንድ መሀይም ገበሬ መጀመሪያ በፍሬከርስኪ ጥያቄዎች እንዲዋከብ ይደረግና መሀል አናቱ በመተረቢያ እንደሚፈረከስ አያውቀውም - ቂ - ቂ - ቂ! አንተም ቢሆን ስለተሰጠኝ የመንግስት ቤት ባወራህ ጊዜ ላዋክብህ የፈለግህ መሰለህ! የምትገርም ሰው ነህ! ከእንግዲህ ግን እንዲያ አላደርግም። ወሬን ወሬ ያነሳልና ቃለመጠይቅ ስለማካሄጃ ደንቦች የምትለውን ብለሁል። ደንቦች ላይ ሙጭጭ ብሎ ጊዜ ማባከን ለምን ያስፈልጋል? ደንቦች እርባና የላቸውም። አንዳንዴም የወዳጅነት ጨዋታ የበለጠ ውጤት ያሰገኛል። በዚህ ረገድ አንድ ነገር ግልፅ ሳድርግልህ። ለአንድ መርማሪ ደንቦች መሰናክል ሊፈጥሩበት አይችሉም። የእርሱ ስራ ከስነጥበብ ጋር የሚመሳሰል ነው - ቂ - ቂ - ቂ!'

ፖርፊሪ ተንፈስ ለማለት ሲል ለጊዜው ንግግሩን አቋረጠ። ባዶና ትርጉም የለሽ በሆኑ አባባሎቹ ውስጥ ለመረዳት የሚያስቸግሩ ቃላት እየደነቀረ ወዲያውኑ ዝባዝንኪ ማውራት ይጀምራል። አቀርቅሮ አጭርና ወፍራም ቅልጥሙን እያምዘዝገና ቀኝ እጁን ወደጓላ አድርጎ ከንግግሩ ጋር በማይዛመድ ሁኔታ ግራ እጁን እያወዛወዘ ላይና ታች ማለቱን

ይቀጥላል። ይህን ሁኔታ ራስኩልኒኩቭ ያስተዋለው ፖርፊሪ ከከፍሎ ሊወጣ ከተንደረደረ በኋላ የሆነ ነገር የሰማ ይመስል ከበሩ አጠገብ ለአንድ ሰከንድ በቆመበት ጊዜ ነበር። 'የሚጠብቀው ነገር ይኖር ይሆን?'

ፖርፊሪ ፈገግታ እያሳየ ንግግሩን እንደገና ቀጠለ፡- 'ሕጋዊ ስልቶችን በሚመለከት በማጣጣል የተናገርኩው ትክክል ነው! አንዳንዶቹ የሳይኮሎጂ ቴክኒኮችን ውጤት የማይሰጡ ናቸው። በምክታተለው የወንጀል ድርጊት የምጠራጠረው ሰው ካለ ሕጉን እያጠናሁ ነው ስራዬን የማዘናው ነው። አይደለም እንዴ?

'እኔ አንተን ለማስተማር የምጥክር አድርገህ አትቀጠረውና ወንጀልን አስመልክተህ በጋዜጦች ላይ ያወጣህቸውን መጣጥፎች ቃኝት እናድርጋቸው። ለምሳሌ ያህል የሆነ ሰው ወንጀል ለመፈፀሙ መረጃ በእጄ ቢኖረኝ እንኳ ለምንድነው ተጣድፌ በቀጥተኛ ስር የማውለው? በርግጥ ወዲያውኑ በቀጥተኛ ስር ማዋል የሚገባኝ ሰዎች የመኖራቸውን ያህል ለየት ያሉ ሁኔታዎችም ያጋጥማሉ። በዚህን ጊዜ ተጠርጣሪው በከተማ ውስጥ ትንሽ እንዲንሸራሸር ለምን አልፈቅድለትም? - ቂ - ቂ - ቂ! ልለው የፈለግሁትን የተረዳህልኝ ስላልመሰለኝ በይበልጥ ግልፅ ሳድርግልህ። ተጣድፌ ዘብጥያ ባወርደው የሞራል ድጋፍ እንደሰጠሁት ነው የሚቆጠረው - ቂ - ቂ! እየሳቅህ ነው? (ራስኩልኒኩቭ ግን እሳት የሚተፋ አይኖቹን ከፖርፊሪ ላይ ሳይነቅል ተከሳትሮ ተቀመጠ እንጂ የመሳቅ ፍላጎቱም አልነበረውም።) በተለይ የተወሰኑ ግለሰቦችን በሚመለከት አግባብነት ይኖረዋል። ሰዎች የተለያዩ ቢሆኑም ግን ለሁሉም የሚሠራ አንድ ብቸኛ መንገድ አለ። ከአንድ ደቂቃ በፊት ማስረጃ ብለህ ተናግረህልህ። ማስረጃ አቢይ ግምት የሚሰጠው ቢሆንም የፈለግኩትን ነገር እንዲጠቀም አድርገህ መጠምዘዝ ትችላለህ። እኔ መርማሪ እንደመሆኔ መጠን የምደርስበት የምርመራ ውጤት እንዳያሻማ እፈልጋለሁ። ለማስተባበል የማይቻል ማስረጃ ለመያዝ እፈልጋለሁ - ቀጥተኛና የማያወላዳ ማስረጃ። እኔ ተጣድፌ በእጄ የገባን ሰው በማረሚያ ቤት ባቆየው በእርሱ ላይ ተጨማሪ ማስረጃ ለማሰባሰብ የነበረኝን እድል ማጣት ሊሆንብኝ ነው። ለምን ይመስልህል? ሰውየው እስረኛ ነኝ ብሎ ደረጋጋና ከአጠመድኩት ወጥመድ አምልጦ ራሱን ስለሚደብቅ ነው። ድንገተኛ ጥቃት አድርሶ አንድን ከተማ ወዲያውኑ በቀጥተኛ ስር ከማዋል ይልቅ ጊዜ ወስደና መደበኛ ውጊያ አድርጎ ከተማውን ቢይዙት ነገሮች ሁሉ ለተወሰነ ጊዜም ቢሆን እንዳለ መቀጠላቸው የማይቀር ስለሚሆን የሚመረጥ ነው። አሁንም ትስቃለህ! አታምነኝም እንዴ? አንተም ትክክል ነህ። ይሄ ሁሉ በተለይም የጦርነቱ ጉዳይ አልፎ አልፎ የሚያጋጥም መሆኑን እቀበላለሁ። ይሁንና፤ ማስተዋል ያለብን ነገር ቢኖር አንድ ወንጀል ገና እንደተፈፀመ የተለየና ብዙውን ጊዜም ቀደም ሲል ከተፈፀመው ጋር የማይመሳሰል ሆኖ ስለሚገኝ በመፃሕፍት ላይ የምናገኛቸው የሕግ ደንቦችና ስልቶች አግባብነት ያጣሉ። የሚገርሙ ብዙ ሁኔታዎች አጋጥመውኛል። አንድን ተጠርጣሪ አስሮ ከማስቀመጥ ይልቅ ሲጋት አድርጎበት ያለማቋረጥ እንዲሸበር ባደርገው እርሱ ራሱ ግራ ግብት ይለውና ሳይወድ በግዱ ወደእኔ ይመጣል። እንደእኛ አይነቱ የተማረው ቀርቶ ያልተማረው ገበሬም ቢሆን እንኳን ይሄን ያደርጋል። ወዳጄ ልቤ - በሰው አእምሮ ውስጥ ያሉትን አዝማሚያዎች ማወቁ በጣም አቢይ ጉዳይ ነው። የነርቮቹን ሁኔታ የከጋህ ትመስላለህ። ምክንያቱም በዛሬ ጊዜ ሁሉም ሰው የታመመ፤ በአገል አስተሳሰብ የተጠመደና የሚቅበጠበጥ

ሆኖ ስለሚታይ ነው። ይህ አይነቱ ሰው የቱን ያህል ጥላቻ እንዳለበት እስቲ ተገንዘበው። አንድ ተጠርጣሪ እንደ ነፃ ሰው በከተማው ቢዘዋወር ምን ጨነቀኝ? ከእኔ እንደማያመልጥ ስለማውቅ እንደፈለገው ቢዘዋወር ደንታ የለኝም። በአይነቱ ቀራኛ ስለምከታተለውና አስፈላጊ ጥንቃቄዎችን ሁሉ ስለማደርግ የትም አያመልጠኝ። ገጠር ቢገባ ያሉት ገበሬዎች ናቸው። ተማርን የሚሉት የእኛ ሰዎች ደግሞ ገጠር ገብተው ከገበሬው ጋር ከመኖር ይልቅ ዘብጥያ መውረዱን ይመርጣሉ። የሚያመልጥበት ቦታ ስለሌለው ከእኔ መሰወር አይችልም። ከሳይኮሎጂ አንፃር ሲታይ ከእኔ አያመልጥም - ቂ -ቂ! መግቢያ ቢኖረው እንኳን የተፈጥሮ ሀገ ነውና ከእኔ አይሰወርም። በበራ ሻማ ዙሪያ የምትሸከረከር ቢራቢሮ አጋጥሟል ታውቃለች? እንደቢራቢሮው ሁሉ በእኔ ዙሪያ እየተሸከረከረ እንደልብ መዘዋወር ይታከተዋል - በትካሄ ማሳሰብ ይጀምራል። ጭንቀት ከልክ በሳይ ይዞት ተሸከርከር ወደአፊ ሲመጣ ስልቅጥ አደርገዋለሁ። ይሄ ነው የሚያረካው! እንዲያ አይመስልህም?

ራስኮልኒኮቭ ምንም መልስ አልሰጠም። ገርጥቶና ክው ብሎ የፖርፊሪን ፊት በኮስታራ አይኑ መመልከቱን ቀጠለ።

ጥሩ ትምህርት ነው። እንደትናገሩ አይነት ጨዋታ እንኳን አይደለም። ሌላ ምክንያት ቢኖረው ነው እንጂ በእኔ ሳይ ያለውን ስልጣኑን ለማሳየት ጊዜውን አያጠፋም። ግን ምን ምክንያት አለው? አንተ የምትሞክረው እኔን ለማስፈራራት ነው! የያዝኩ የማታለል ወሬ ነው! ምንም ማስረጃ የለህም! ትናንት ሊጠይቀኝ የመጣው ሰው እንደሆነ የለም። አንተ የምትፈልገው እኔን ለማወናበድ ነው። እኔን አበሳጭተህ በድንገት ከያዝኸኝ በኋላ ልትጨርሰኝ ትፈልጋለህ። ግን ተሳስተህል። አያዋጣህም። ሀይሉን ለእኔ ለማሳየት ግን ምን ይሄን ያህል አስጨነቀው? በምንድነው የተማመነው? ተረብሻል ብሎ ይሆን? ወዳጄ ልቤ - ትልቅ ስሕተት እየፈፀምክ ነው። የያዝኩ ምስጢር ደግሞ ምን እንደሆነ እናየዋለን! እያለ ለራሱ አሳሰለ።

ለሚመጣው ሁሉ ነገር ወኔው እንዳይከዳው አደረገ። አንዳንዴ ፖርፊሪን ዘለህ እነቀው የሚል ስሜት ይመጣበት ነበር። ገና ወደ ፖርፊሪ ቢሮ እንደገባ የጥላቻ ስሜቱ እንዳይቀሰቀስ ሰግቶ ነበርና ከንፈሩ እንደደረቀና የልብ ትርታው እንደጨመረ ተሰምቶታል። እንዲያም ሆኖ ግን ትክክለኛው ወቅት እስኪመጣ ድረስ ሳለመናገር ወሰነ። በአሁኑ ሁኔታ ዝም ማለቱ ከመሳሳት የሚያድነው ብቻ ሳይሆን ጠላቱን አበሳጭቶ መናገር የማይፈልገውን ሁሉ የሚያስቀጥረው መሆኑን ተገነዘበ።

ፖርፊሪ እየተዘናና እየሳቀ በከፍሉ ውስጥ በመንሳራደድ ንግግሩን ቀጠለ፡- 'እንደማታምኝ ይገባኛል። ዝምብዬ የምቀልድ ይመስልህል። ሊመስልህም ይገባል። እግዚአብሔር የሰጠኝ ቸርነት በሰዎች ዘንድ ሌላ ነገር ሳይሆን አስቂኝ ሀሳቦችን ብቻ ለመፈንጠቅ የሚያስችል ነው። የምገርም ሰው ነኝ። ወዳጄ ልቤ - አንድ ነጥብ በተደጋጋሚ ሳውሳልህ። እንደእኔ አይነት አስገራሚ ሽማግሌ እንዳንተ አይነቱን ወጣት በግልፅ ሲያነጋግር እንደማትቀየም ተስፋ አደርጋለሁ። እንደማንኛውም ወጣት ለሰብአዊ አእምሮ ከፍተኛ ግምት የምትሰጠውም በዚህ የተነሳ ነው። አግብብ ያለው ቀልድና ሎጂክ የሚያስገኙት ውጤት የሚደነቅ ነው። ስለወታደራዊ ጉዳዮች እስከማውቀው ድረስ የአውስትሪያን የጦር ምክር ቤት መጥቀስ ይቻላል። አየህ - በንድፈ ሀሳብ ደረጃ ናፖሊዮንን አሸንፈው እስረኛ አድርገው

ወስደውታል። ግሩም አድርገው እቅዳቸውን የነደፉ ቢሆንም ከእነጦሩ የተማረከው ጀኔራል ማክ ክር- ቂ - ቂ - ቂ! ሲቪል ብሆንም ምሳሌዎቹ ሁሉ በጦርነት ታሪክ ላይ የተመሠረቱ በመሆናቸው እንደምትሰቅብኝ እገነዘባለሁ። ያ ግን የእኔ ድክመት ነው። ወታደራዊ ስልቶች ላይ ስለማተኩርና ስለወታደራዊ ዘመቻዎች ማግባብ ስለምወድ ትክክለኛውን ሙያዬን ያጣሁ ይመስለኛል። ወታደር መሆን ክብረብኝ። መቼም ቢሆን ናፖሊዮን እሆናለሁ ብዬ ባልጠብቅም እስከሻለቃ ማእረግ ልደርስ እችላ ክር - ቂ - ቂ - ቂ! ከሰንት አንዴ ስለሚያጋጥመው ጉዳይ እውነቱን አፍረጥርጩ ልንገርህ። ሕይወትና የሰው ባህሪ አቢይ ነገሮች ናቸው፤ አንዳንዴ ማ ጥሩ ውጥኖችን ሳይቀር እንዴት እንደሚያከሸፉ ልነግርህ አልችልም። ወዳጄ ልቤ - ከአንጀቱ ስለምናገር ሽማግሌ የሚለውን ብታዳምጥ ይሻላል (የሰላሳ አምስት አመቱ ፖርፊሪ ይሄን ሲናገር ከመቅፅበት ያረጀ መሰለ፤ ድምፁ ሳይቀር ተለወጠ፤ ከእድሜ ብዛት የጎበጠ መሰሉ ታየ)። ከዚህ በተጨማሪ ግልፅ መሆን የምወድ ሰው ነኝ። ግልፅ ነኝ ወይስ አይደለሁም? ምን ትላለህ? ግልፅ ነኝ ብዬ እገምታለሁ። ከፍያ ሳልጠይቅና ምልጃ ለመቀበል ሳልሻ እየነገርኩህ ያለሁትን ነገር እስቲ አስተውለው - ቂ - ቂ! በእኔ አስተሳሰብ ቀልድን የመሰለ ነገር የለም። የተፈጥሮ ፀጋና የሕይወት ርካታ ነው። የሚጫወተው ሚና አንድ ምስኪን መርማሪ ከሚገነዘበው በላይ ነው። ከመርማሪ ደግሞ ሰው እንደመሆኑ መጠን የራሱ ቀልድ የሚያስፈነድቀው መርማሪ። ይሁንና፤ የሰው ተፈጥሮ ምስኪኑን መርማሪ ለማዳን ከነሱ ይቆማል - ያ ነው ችግሩ! በቀልድ የሚመሰጡ ትናንት በግሩም ሁኔታ እንደገለፅከው ሁሉ «እንቅፋቶችን ሁሉ የሚያልፉ» ወጣቶች ግን ስለዚህ ጉዳይ ጭራሽ አያሰሱም። እስቲ ይታይህ - ከሰንት አንዴ የሚያጋጥመውና የሚገበዘው ሰው አልፎ አልፎ በግሩም ሁኔታ ስለሚዋሽ ድል የተቀዳጀና የቀልዱን ፍሬ የተቋደሰ በመስለውም ተገቢ ባልሆነ ጊዜ ላይ ሀሊናውን ይስታል። በርግጥ ህመሙን ማገናኘብ ይቻላል። አንዳንድ ጊዜ ከፍሎች ትፍግፍግ ይላሉ። ወጣም ወረደ ግን ጥርጣሬ ላይ ይወድቃል። አስከፊው ነገር ስለሰው ተፈጥሮ ደንታ ሳይኖረው ይህ ነው በማይባል ደረጃ መዋሸቱ ነው። በሌላ ጊዜ ደግሞ የጠረጠረውን ሰው እንዳሻው ለመጠምዘዝ ይሞክራል። ሆን ብሎ ቢገረጣም በመጨረሻ ላይ ጭራሽ ስለሚገረጣ ጥርጣሬ ላይ ይወድቃል። መጀመሪያ ላይ ሊያታልልህ ቢችልም ቂል እስካልሆንክ ድረስ ሌሊቱን አሰላስለህ ታድርና ሐቁን ትደርስበታለህ። ይህ አይነቱ ነገር በየጊዜው ያጋጥማል። ይህ ብቻም አይደል። በጣም የሰራ ሰው ይሆንና ባልተፈለገበት ቦታ ሁሉ ጣልቃ ይገዛል። መናገር ስለሌለበት ነገር ያለማቋረጥ ያወራል። ግልፅነት ሳይኖረው እየጣመደ ይናገራል - ቂ - ቂ! ራሱ ይመጣና ቀደም ብሎ ለምን እንዳልታሰረ ይጠይቃል - ቂ - ቂ! ይህ ደግሞ ብልህ በሚባሉ ሰዎች፤ በሳይኮሎጂስቶችና በስነህሴቶች ሰዎች ዘንድ ሊያጋጥም ይችላል። ጌታዬ - የሰው ተፈጥሮ ፍንትው ያለ መስታወት ነው። መስታወቱን እያየህ ትደነቃለህ። እውነቱን ነው የምልህ! ወዳጄ ልቤ ግን ለምን ገረጣህ? መቼም ይሄ ከፍል እንደማይተነፍግ ይሻሻላል! አይደለም እንዴ? መስኮቱን ልከፈትልህ?

ራስኮልኒኮቭ 'ኸረ አትቸገር' እያለ ጮሽና በሳቅ ጦሽ አለ። ፖርፊሪ ከፊት ለፊት በዝምታ ቆመና እርሱም ሳቁን አቀለጠው። ወድያውኑ ደግሞ የመጨነቅ ሳቁን በድንገት አቋርጦ ከመቀመጫው ተነሳ።

ብርክ ቢዛቸው እግሮቹ መቆም እየተሳነው እንዲህ ሲል በጎሳ ድምፅ ተናገረ፡-
‘የዚያች የአሮጊትና የእህፉ የላሳቪታ ገዳይ አድርገህ እንደጠረጠርከኝ በጉልህ ይታየኛል።
በሁኔታው መሰላቸት ከጀመርኩ ረጅም ጊዜ እንደሆነኝ ልንገርህ። እኔን በግድያው የመከሰስ
ሕጋዊ መብት ያለህ ከመሰለህ ከሰሰኝ። ማሰር ከፈለግህም እሰረኝ። ግን ከፊት ላይ እየሳቅህ
እንድታስቃየኝ አልፈቅድልህም።’ ከንፈሮቹ እየተንቀጠቀጠና አይኖቹ እየፈጠጡ ሰማህ
ወይ? አልፈቅድልህም!’ አለና ጠረጴዛውን ባለ በሌለ ሀይሉ ደበደበ።

ፖርፊሪ ፍርሀት ያደረበት አስመስሎ ‘ወይ አምላኬ! ደግሞ ምን ነኩ?’ እያለ
ጮኸ።

ራስኩልኒኮቭ በድጋሚ ‘አልፈቅድልህም!’ ብሎ አንባረቀ።

ፖርፊሪ ወደራስኩልኒኮቭ ጠጋ ብሎ ‘ወዳጄ ልቤ - አትጨፍህ! ሌሎች ጩኸትህን
ሰምተው ቢመጡ እስቲ ምን ልንላቸው ነው?’ ሲል አንሾካሾከ። ራስኩልኒኮቭ ግን አሁንም
ዝግ ብሎ ‘አልፈቅድልህም!’ አለ።

‘ትንሽ እየር ተቀበል! ውህ መጠጣትም አለብህ። የነርሽ ጉዳይ ነው!’ እያለ ውህ
በብርጭቆ ለማስመጣት ወደበሩ ሮጠና እንዲጋግሚ በጥግ በኩል የጠርመሩት ውህ አግኝቶ
ወደወጣቱ እየሄደ ‘ይፈውስህልና ጠግ’ ሲል አንሾካሾከ።

ፖርፊሪ ያደርግ የነበረው ከአንጀቱ በማዘን ስለሆነ ራስኩልኒኮቭ በዝምታ
እየተገረመ ተመለከተው። ውሀውን ግን አልጠጣም።

‘ወዳጄ ልቤ - በዚሁ ከቀጠልክ ታብዳለህና ውሀውን ጎንጨት አድርግ።’

በመጨረሻ ላይ ግን ብርጭቆ ውህ እንዲይዝ ለማድረግ በቃ። ራስኩልኒኮቭ ብድግ
አድርጎ ወደ ከንፈሩ አስጠጋውና የሆነ ነገር ትዝ ሲለው ተንገፍግፎ ከጠረጴዛው ላይ
አስቀመጠው።

ፖርፊሪ በመጠኑም ቢሆን መቀየሙ እየታወቀበት ቢሆንም ወዳጅነት ባልተለየው
መንፈስ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘መጠነኛ የነርሽ ችግር አለብህ። ካልተጠነቀቅህ እንደገና
ትታመማለህ። ለራሱ ክብካቤ ማድረግ ይኖርብህል። ትናንት ራዝምኪን ሊጠይቀኝ መጥቶ
ነበር፤ መቼም በባህሪዬ ምፀት ስለማበዛ ከዚያ ተነስቶ የደረሰበት መደምደሚያ ያሰገርምህል።
ትናንት አንተ ከሄድክ በኋላ መጥቶ እራት እየበላን እስኪሰለጥኝ ድረስ አወጋን። በአጋጣሚም
ቢሆን አስቀይሞህ ያውቃል ወይ? በፈጠረህ አምላክ ተቀመጥ!’

‘አስቀይሞኝ አያውቅም። ወዳንተ መምጣቱንና ለምን እንደመጣ ጭምር
አውቃለሁ’ በማለት ራስኩልኒኮቭ ቅልብጭ ያለ መልስ ሰጠ።

‘ታውቅ ነበራ?’

‘አውቅ ነበር፤ ባውቅስ ምን አለበት?’

‘ወዳጄ ልቤ - ሁሉም በዚያው ነገር ላይ ነው የሚያተኩረው። ስለአንተ የማውቀው
ያን ብቻ አይደለም ማለቴ ነው። ሁሉንም ነገር አውቃለሁ። ቤት ለመከራየት ከመሸ
መሄድህን፤ የበር መጥሪያውን ደውለህ ስለደሙ መጠየቅህንና ዘበኞቹንና ሠራተኞቹን ግራ
ማጋነትህን አውቃለሁ። በዚያ ምሽት ስለነበርክበት ሁኔታ እገነዘባለሁ - በዚህ ከቀጠልክ
ደግሞ ራሱን በራሱ ለማሳበድ እርግጠኛ ሁን። ትቀውሳታለህ። መጀመሪያ ላይ እግ ፋንታ
የሚባለው ነገር፤ ከዚያ በኋላ ደግሞ ፖሊሶች ባደረሱበህ በመበላጨትህ ከቦታ ቦታ እየነርክ

ያገኘውን ሁሉ አነጋገርህ። ጉዳዩን በአጭር ለመቅጩት መፈለግን እውቃለሁ። ይሄ ሁሉ ዝባዝነትና መጠርጠር ሰልችቶሁል። ትክክል አይደለም ወይ? ያለሀበትን የአእምሮ ሁኔታ ገምግሞ አይደለም ወይ? በዚህ ከቀጠልክ ግን የምታብደው አንተ ብቻ ሳትሆን ምስኪኑ ራዙምኪን ጭምር ነው። እርሱ መቼም ለእንዲህ አይነቱ ነገር ብሩክ ሰው ነው። አንተ ታመህ ሲሆን እርሱ ግን ከደግነቱ ብዛት በሽታህ ይጋባበታል። ወዳጄ ልቤ - ስትረጋጋ አጫውትህለሁ እስኪያው ግን እስቲ ተቀመጥ። ጥሩ ፊት አይታይብህም።

ራስኩልኒኩቭ ተቀመጠ። መንቀጥቀጡን ቢያቆምም ቅሉ መላ ሰውነቱን አተኮሰው። ሁኔታው አሳስቦት በወዳጅነት አይን የተመለከተውን ፖርፊሪ በተመስጦና በመገረም አዳመጠ። ግን ሊያምነው እየተቃረበ ቢሆንም ያለውን አንድም ቃል አልተቀበለም። በተለይ ደግሞ ቤት ለመከራየት ከመሸ ስለመሄዱ የነገረው አስገረመው። 'እንዴት ሊደርስበት ቻለ? እርሱው ራሱ ለእኔ ይነግረኛል' እያለ አሰሰለ።

ፖርፊሪ ፈጣን ንግግሩን ቀጠለ። 'በሕግ ስራዬ ላይ ተመሳሳይ የሳይኮሎጂ ሁኔታ አጋጥሞኝ ነበር። የሆነ ሰው ግድያ መፈፀሙን ለማመን ይወስንና ስለድርጊቱ በተምታታ ሁኔታ ነግሮን ሁላችንንም ግራ ያጋናል። ይሄን ያደረገው ሆን ተብሎ ሳይሆን በአጋጣሚ ለተፈፀመው ግድያ በከፊል መንስኤ ስለሆነ ነው። ለገዳዮቹ አመቺ እድል እንደሰጣቸው ወዲያውኑ ሲገነዘብ ግን ተስፋ የመቁረጥ ስሜት አድርጎት አእምሮውን ጭራሽ ይስትና ገዳዩ እኔ ነኝ ብሎ ያርፈዋል። እንዲጋጣሚ ይሆንና ከፍተኛው ፍቢት ነገሩን በጥልቀት አይቶና መርምሮ ምስኪኑ ሰው በነፃ ተለቆ የአእምሮ ሕመምተኞች ወደሚታከሙበት ሆስፒታል እንዲገባ ይወስናል። ፍርድ ቤቱ አዳው እንጂ ሰዎች ይሳሳታሉ! አንተም ቢሆን እንዲህ ከቀጠልክ ምን የሚገጥምህ ይመስልህ? ሰውነትህን የሚያተኩስህ በዚህ የተነሳ ነው። ይሄ ድፍን ያለ ስሜት በደምስርህ ላይ ተፅእኖ እንዲያሳድር ከፈቀድክለት በየምሽቱ የበር መጥሪያዎችን እየደወልክ ስለፈሰስ ደም መጠየቁን ትቀጥላለህ። አንድ ሰው እንዲህ አይነት ስሜት ካደረሰት ከመስኮት ወይም ከቤተክርስቲያን የደወል ማማ ዘልሎ ለመከሰከስ ይዳዳዋል። ወዳጄ ልቤ - በሽታ ነው። በሽታህን ግን ጭራሽ አታስታምመውም። ያን ወደል ሳይሆን ሌላ ባለሙያ ማማከር አለብህ። የምትሠራው ሁሉ መንፈስህ ተረብሾ ነው።

ለጥቂት ጊዜ ያህል ሁሉም ነገር በራስኩልኒኩቭ አይን ስር ተሸከረከረ።

ወደአብደት የሚያመራ ስሜት እንዳሳደረበት ለማሳመን እየሞከረ 'አሁንም እንኳን ይዋሻል። ሊሆን አይችልም!' የሚል ሀሳብ ብልጭ አለበት።

ፖርፊሪ ለማግኘት ያሰበውን ለማወቅ አእምሮውን እየኮረከረ 'መንፈሴ ተረብሾ አይደለም! ሊያጋጥም ይችላል! ትሰማኛለህ?' አለው።

'በርግጥ እሰማለሁ። የምትለው ይገባኛል። ትናንትም ቢሆን ጭንቀት እንዳልነበረብህ አበክረህ ተናግረህልህ። ወዳጄ ልቤ - አንድ ነገር ላጫውትህ አድምጠኝ። ጥፋት ብትፈፀም ወይም የሆነ አይነት ግንኙነት ቢኖርህ እያወቅሁ እንጂ ከጭንቀት ብዛት የፈፀምኩት አይደለም ትላለህ ወይ? መቼም እንዲህ አትልም። ጥፋት መፈፀምህ ከተሰማህ ጭንቀት ላይ ነበርኩ ማለትህ አይቀርም። አይደለም እንዴት?

በርግጥም መሰሪ ጥያቄ ነበር። ራስኩልኒኩቭ ጎበጥ ብሎ እየተመለከተው ከሚያስተውለው ፖርፊሪ ፈቀቅ አለና ፎቴው ላይ ዘፍ አለ።

‘ራዙምኪንን ደግሞ እንወሰድ። ትናንት እኔን ሊያነጋግረኝ የመጣው በራሱ ፍላጎት ነው ወይስ አንተ ገፋፍተኸው ነው። በራሱ ምርጫ እንደሆነ እየገለፅክ አንተ መገፋፋትህን እንደምትደብቅ እሙን ነው። አንተ ግን መደበቀ ስለማይታይህ ገፋፍቼው ነው ትላለህ።’

ራስኩልኒኮቭ ላብ ላብ እያለው አፋን አጣመመና ‘ትዋሻለህ! የፈለግኸው የእኔን አቅምና መልሶችን ሁሉ በቅድሚያ ማወቅህን በድጋሚ ልታረጋግጥልኝ ነው። ታስፈራራችሁ ወይም ደግሞ ዝም ብለህ ትቀልድብኛለህ’ ሲል እንደመጣለት ተናገረ።

ይህን የተናገረው ፖርፊሪ ላይ እያፈጠጠ ስለነበር ከብስጭት ብዛት ቀንድ ያበቀለ መሰለ።

‘ትዋሻለህ! አንድ ወንጀለኛ የማይደበቀውን ከመደበቅ ይልቅ እስከተቻለ ድረስ ማፍረጥረጥ እንዳለበት በሚገባ ስለምታውቅ አላምንህም!’ እያለ ጮኸ።

ፖርፊሪ አገል ሳቅ እየሳቀ ‘ምን አይነቱ ፈጣን ብልጥ ነህ። አንተን ማስደሰት አይቻልም። በሆነ ሀሳብ ስለተመረገክ አታምነኝም። ወዳጄ ልቤ - በመጠኑ እመነኝ ነው የምልህ። ስለምወድህና መልካም እድል ስለምመኝልህ በቅርቡ ሙሉ በሙሉ እንድታምነኝ እንደማደርግህ እርግጠኛ ነኝ’ አለው።

የራስኩልኒኮቭ ከንፈሮች ተርበተቡቱ።

ፖርፊሪ የራስኩልኒኮቭን ከንድ በወዳጅነት መንፈስ ያዝ አድርጎ ‘እንድታምነኝ አደርግሁለሁ። ለመጨረሻ ጊዜ የምመክርህ ሕመምህን እንድታስታምም ነው። አሁን ደግሞ ቤተሰቦችህ ስላሉ አስብላቸው! መንከባከብ ሲገባህ ታስፈራራችሁ’ ሲል ተናገረ።

‘ስለቤተሰቦቼ ምን አገባህ? እንዴት ታውቃለህ? አንተን ምን አስጨነቀህ? እኔን በአይነ ቀራኛ ስር ማድረግህን እንዳውቅልህ ነው ወይ የምትፈልገው?’

‘ወዳጄ ልቤ - ሁሉን ነገር ያወቅሁት ከአንተ አንደበት ብቻ ነው። በተረበሽክ ጊዜ ያልኮኝንም አታስታውሱ። ትናንት ራዙምኪን ያጫወተኝ ብዙ ዝርዝሮችም አሉ። የቱን ያህል ብልህ ብትሆንም ከመጠራጠርህ የተነሳ ነገሮችን ማመዘዝን ተስናህል። ለምሳሌ ያህል ስለበሩ ደወል እንነጋገር። እኔ እንደአንድ መርማሪ ይህን የማያወላዳ ማስረጃ ሳሳውቅህ ምን ማለቱ እንደሆነ ትገነዘባለህ ወይ? ትንሽ እንኳን ብጠረጥርህ ኖሮ እንዴት አሳውቅሁለሁ? መጀመሪያ ስለማስረጃው ፍንጭ ሳልሰጥህ ጥርጣሬህን እንድትቀንስ አደርግና ትኩረትህን ወደሌላ አቅጣጫ ከወሰድኩ በኋላ አንተ እንዳልከው ሁሉ በመጥረቢያ የመበርቀስ ያህል ክብደት ያለው ጥያቄ ሳታስበው አወርድብሁለሁ። “ከምሽቱ አራት ወይም አምስት ሰአት ከተገደለችህ ባልቴት ቤት ምን ትሠራ ነበር? መጥሪያውን ለምን ደወልክ? ስለደሙ ለምን ጠየቅህ? ዘበኞቹ ወደፖሊስ ጣቢያ ወስደው ከረዳት የፖሊስ አዛዥ ጋር እንዲያነጋግሩህ እየጠየቅህ ለምን ግራ ልታገባቸው ሞከርህ?” እያልኩ በጥያቄዬ አጣድፍህ ነበር - ብጠረጥርህ ኖሮ። ቃልህን በተቀበልኩ ቤትህን በፊተሽኩና ምናልባትም በግድያ ጥርጣሬ ወስጄ በቀፈደድኩህ ነበር። ያን አለማድረጌ እንዳልጠረጠርኩህ የሚያመለክት ነው። አንተ ግን ደንዝዝህ ማስተዋል ተስናህል።’

ራስኩልኒኮቭ ፖርፊሪን እስኪያስገርመው ድረስ ተበሳጭቶ ‘ሁልጊዜ ትዋሻለህ። ምን እንደምትፈልግ ባላውቅም ትዋሻለህ። አሁን እንኳን የተናገርከው ለየት ባለ ቅላጼ ስለሆነ መዋሽትህ ለምን ያጠራጥራል?’ ሲል ጮኸ።

ፖርፊሪ ቅር ቢሰኝም እየተዘናና ራስኩልኒኩቭ ስለሚሰጠው ግምት ሳይጨነቅ 'የምዋሽ ቢሆን ኖሮ እኔ አንድ መርማሪ ለመከላከል የሚረዱህ ነጥቦች ማለትም በሽታህን፣ መረበሽህን፣ መስተንግዶ አለማግኘትህን፣ ጭንቀትህን፣ የፖሊስ ጣቢያውን ሁኔታና የመሳሰሉትን እንዴት አሳውቅህለሁ? -ቂ - ቂ - ቂ! ለነገሩ እነዚህ የመከላከያ ነጥቦች በተለያየ መልክ ስለሚተረጎሙ እርባና የላቸውም። አንተ ግን መንፈስህ ተረብሾ ባዮሽው ህልም ለምን ትጨነቃለህ? ሌላ ሕልም ማየት አትችልም? ትክክል አይደለህም -ቂ - ቂ - ቂ!' አለ።

ራስኩልኒኩቭ ዘና ብሎ በኩራት ተመለከተው።

ከመቀመጫው ተነስቶ ፖርፊሪ ወደኋላ እንዲያፈገፍግ እያደረገ 'በአጭሩ ማወቅ የምፈልገው ከጥርጣሬ ውጭ መሆኔን መቀበል ወይም አለመቀበልህን ነው። አሁኑኑ ቀርጤን አሳውቀኝ' ቢል በኅላ ድምፅ ተናገረ።

ፖርፊሪ ከመሰራነት ጋር እየተዘናና 'እንዳንተ አይነቱን ሰው ማስረዳት አስቸጋሪ ነው። እስኩን ድረስ ችግር ካልገጠመህ ምንድነው ማወቅ የምትፈልገው? እንደሕፃን በአሳት ትጫወታለህ። ለምን ትጨነቃለህ? አንተ ራስህ ወደእኛ ለመምጣትህ ምክንያቱ ምንድነው? እስቲ ምክንያትህን ደርድር - ቂ - ቂ!' አለ።

'ከእንግዲህ ልቋቋመው አልችልም' ቢል ራስኩልኒኩቭ ጮኸ።

'ምኑን ነው የማትቋቋመው?' ብሎ ፖርፊሪ ጠየቀ።

ጠረጴዛውን በጡጫ እየደበደበ 'አታበሳጨኝ! ልቋቋመው አልችልም ነው የምልህ! ትሰማኛለህ?' እያለ የቀጣ ድምፅ አሰማ።

'እባክህ አትጨህ። ሰዎች ይሰሙሁል። ጥብቅ ማስጠንቀቂያ ነው የምሰጥህ። ቀልዴን አይደለም፤ ራስህን ጠብቅ' በማለት ፖርፊሪ በሹክሹክታ አስረዳው። የተናገረው ግን ቀጭን ትእዛዝ እንደሚሰጥ ባለስልጣን ግንባሩን ቋጥሮ ነው።

ሁኔታው ግን ብዙ አልቆየም። ለጊዜው ተገርሞ የነበረው ራስኩልኒኩቭ ወዲያውኑ ጥላቻው ዝፈለበት። የቱን ያህል እየተንገፈገፈ ቢሆንም ቀጭኑን ትእዛዝ ተቀብሎ ድምፁን ቀነሰ።

ትእዛዙን መቀበሉ እልህ ውስጥ ከቶት ቢበሳጭም 'ራሲን አሳስቃይም! እሰረኝ፤ በርብረኝ፤ ግን በደንቡ መሠረት ፈፅሞ እንጂ አትጫወትብኝ' እያለ አጉተመተመ።

ፖርፊሪ ራስኩልኒኩቭን መመልከት የሚያስደስተው ይመስል የብልጠት ፈገግታ እያሳየ 'ስለደንቡ አትጨነቅ። ወደዚህ የጠራሁህ በጓደኛ ደረጃ እንጂ በአፈላል አይደለም' አለው።

'የአንተ ጓደኝነት በአፍንጫዬ ይውጣ! ጭራሽ አልፈልገውም! ትሰማኛለህ ወይ? ባርኔጣዬን ይዣ አልም እላለሁ። እንዲያው ልታስረኝ አቅደህ ከሆነ ደግሞ ምን እንደሚውጥህ አስብበት?' ብሎ ባርኔጣውን ይዞ ወደበሩ አመራ።

ከበሩ ሲደርስ ፖርፊሪ ከንዱን-ያዘውና 'ትንሽ መገረሚያን ግን ማወቅ አትፈልግም ወይ?' እያለ ሳቀ።

በመሠራነት የሚያሳየው ፈገግታ ራስኩልኒኩቭን ጭራሽ አበሳጨው።

ከው ብሎ ፖርፊሪን በፍርሀት እየተመለከተ 'የመገረሚያ ትንሹ የት ላይ ነው?' ቢል ጠየቀ።

ወደመኖሪያ ቤቱ የሚወስደውን የተቆለፈ በር እያመለከተ 'ትንሽ ያስገረመኝ ከበሩ ጀርባ የተቀመጠው ነው - ቂ - ቂ! እንዳያመልጥ ብዬ ቆልፌበታለሁ' አለ።

'ምንድነው? የት ነው?'

ራስኩልኒኮቭ ወደበሩ ሄዶ ሊከፍተው ቢሞክርም ስለተቆለፈ አልቻለም።

'በቁልፍ የተዘጋ ነው' እያለ ከኪሱ ቁልፍ አውጥቶ አሳየው።

ራስኩልኒኮቭ ራሱን መቆጣጠር አቅቶት 'ትዋሻለህ! አንት ደደብ ትዋሻለህ!' በማለት እየጮኸ ምንም ሳይደናገጥ ወደበሩ ያመራ ወደነበረው ፖርፌሪ ሄደና 'ሁሉም ነገር ገብቶኛል! የምትዋሸውና የምትቀልድብኝ ራሴን እንዳጋልጥ ነው!' አለው።

'ወዳጄ ልቤ - ከዚህ በላይ ራሴን ማጋለጥ አትችልም። ለምን ትበሳጫለህ? ጩኸትህን ካላቆምክ ሰዎቼን እጠራቸዋለሁ።'

'በትዋሸም ምንም ማድረግ አትችልም። ሰዎችህን ጥራቸው! በሽተኛ መሆኔን ስላወቅህ አበላጭተህ ከአሳበድከኝ በኋላ ራሴን እንዳጋልጥ ነው የሞከርከው። አላማህ ያ ነው። እኔ እንደሆን ሁሉንም ነገር ተረድቼዋለሁ። ዛፆቶቼን የመሳሰሉ ግለሰቦች ከአቀረቡልህ መላምት ውጭ ምንም ማስረጃ የለህም። ምን አይነት ሰው እንደሆንኩ ታውቃለህ? የምትሞክረው ሁሉ የእኔን ህሊና አስተህ የአንተ ፍሶችና እንደራሴዎች እንዲዘርሩኝ ነው። እየጠበቅህቸው ነው ወይ? ምንድነው የምትጠብቀው? ካለብት ቦታ እንሂድ!'

'ወዳጄ ልቤ - ምን ስለሚባሉት እንደራሴዎች ነው የምታወራው? አንተን በሚመለከት በደንብ መሠረት ፈፅሞብኝ ያልከውን እንኳ የምከተል አይመስለኝም። ትልቁ ችግርህ ምንም ነገር አለማወቅህ ነው። ደንቡም የትም እንደማያመልጥ አረጋግጥልህለሁ' እያለና ጆሮውን ከበሩ ላይ ለጥፎ እየሰማ አጉረመረመ።

ከበሩ አቅራቢያ ካለው ከሚቀጥለው ክፍል የሆነ አይነት ድምፅ ተሰማ።

'እየመጡ ናቸው ማለት ነው? እንዲመጡ ልከህባቸው እየተጠበቅህቸው ነው! እንደራሴው፣ ምስክሩ፣ የፈለግኸው ሁሉ ይምጣ! በእኔ በኩል ዝግጁ ነኝ!' ሲል ራስኩልኒኮቭ ጮኸ።

ወዲያውኑ ግን ራስኩልኒኮቭም ሆነ ፖርፌሪ በዚህ መልኩ ያልቃል ብለው ባልጠበቁት መንገድ አዲስ ሁኔታ ተፈጠረ።

ከጊዜ በኋላ በፖርፊሪ ቢሮ የሰረውን ሁኔታ ራስኩልኒኮቭ አስታውሶ እንደሚከተለው ይገልፀዋል፡-

‘ምን ተፈጠረ?’ እያለ ፖርፊሪ በቀጣ ድምፅ ጠየቀ። ወዲያውኑ መልስ ባያገኝም ከበሩ በስተጀርባ አያሌ ሰዎች መኖራቸውና ከመካከላቸው አንደኛውን ወደበሩ እንዳይጠጋ አያገፈተሩት እንደሆነ ግልፅ ነበር።

‘ምንድነው ጉዳዩ?’ ሲል ለሁለተኛ ጊዜ ፖርፊሪ በጉጉት ጠየቀ።

‘እስረኛውን ኒኮላይን አምጥተነዋል’ የሚል መልስ አገኘ።

ፖርፊሪ ወደበሩ እየሮጠ ‘እኔ አልፈልገውም። ሂዱ ከዚህ! ተራውን ይጠብቅ! ከዚህ ምን ይሠራል? አድራጎታችሁ ሲበዛ ከስርአት ውጭ ነው’ በማለት ጮኸባቸው።

ያው ድምፅ እንደገና ተሰማና ሳይታሰብ ጠፋ።

ለአንድ ወይም ለሁለት ሰዓት ግብፃው ተግጧፊና የሆነ ሰው ተገፈተረ፤ ወዲያውኑም በጣም የገረጣ ሰው ወደፖርፊሪ ቢሮ ሰተት ብሎ ገባ።

የሰውየው ገፅታ እንዲሁ ሲያይት ያስገርማል። ቀጥ ብሎ ቆሞ ማንንም የሚያይ አይመስልም። አይኖቹ በቆራጥነት ስሜት እሳት ቢተፋም ለእርድ የቀረበ ይመስል የሞት ጥላ አንገገባበት የነጡት ከንፈሮቹ ይርበተባታሉ።

ቀመቱ መካከለኛ፤ ቀጭን፤ መናገር የተሳነው የሚመስል፤ የሠራተኛ አለባበስ የሚታይበት ወጣት ሰው ነው። ይህን ወጣት የገፈተረው ወታደር ተከትሎት ወደክፍሉ ገባና ትክክሉን ያዘው። ኒኮላይ ግን መንጨቀው።

በአንዲት ትንሽ ቅጽበት ጉጉት ያደረባቸው ተመልካቾች ከደጃፋ ላይ ተከለከሉና አንዳንዶቹ ወደውስጥ ለመገለቅ ሞከሩ።

ፖርፊሪ ከቁጥጥር ውጭ ሆኖ እየተበሳጨ ‘ሂዱ ከዚህ! ጊዜው ገና ነው! እስከምትጠሩ ድረስ ጠብቁ! ያለጊዜው ለምን አመጣችሁት?’ አለ።

ኒኮላይ ግን ሳይታሰብ ተንበረከከ።

‘ምንድነው የምትሠራው?’ ሲል ፖርፊሪ ገርሞት ጮኸ።

ትንፋሹ ቀርጥ ቀርጥ ቢልም ድምፁን ከፍ አድርጎ ‘ጥፋተኛ ነኝ - ጌታው። እኔ ነኝ የፈፀምኩት። ነፍሰ ገዳዩ እኔ ነኝ’ አለ ኒኮላይ።

ሁሉም መናገር የተሳነው ይመስል በክፍሉ ውስጥ ለአስር ደቂቃ ያህል ፀጥታ ሰፈነ። አጃቢው ወታደር እንኳን ወደኒኮላይ ለመቅረብ መሞከሩን እርግፍ አድርጎ ትቶ ወደበሩ አፈገፈገና ሳይነቃነቅ ቆመ።

ፖርፊሪ ከድንጋጤው እንደተላቀቀ ‘ምንድነው ነገሩ?’ እያለ ጮኸ።

ከጥቂት ደቂቃ በኋላ ነፍሰ ገዳዩ እኔ ነኝ’ የሚለው የኒኮላይ ድምፅ ተደገመ።

‘ምን አልክ? እንዴትና ማንን ነው የገደልኩው?’

ፖርፊሪ ጭራሹን ተገረመ።

ኒኮላይ ለጊዜውም ቢሆን እንደገና ዝም አለ።

‘አልዮና ኢቫናቭናንና እህቷን ሲሳቪታን በመጥረቢያ ቀልጅ የገደልኳቸው እኔ ነኝ። እኩይ ድርጊቱ ሁሉ ቀልጭ ብሎ ይታየኛል’ ከአለ በኋላ አሁንም ዝምታን መረጠ።

አሁንም ተንበርክኳል። ፖርፊሪ ከው ቢልም ወዲያውኑ እራሱን ተቆጣጥሮ ሳይጠፋ የገቡት ምስክሮች እንዲወጡ ምልክት ሰጣቸው። ምስክሮቹ ከመቅፅበት ተበተኑና በፋ ተዘጋ። በጥግ በኩል ሆኖ ኒኮላይን ትክ ብሎ ይመለከት የነበረውን ራስኩልኒኮቭን ቃኘት አድርጎ ወደእርሱ ለመራመድ ዳዳውና ሠሳቱን ለውጦ ኒኮላይን ማየት ጀመረ፤ ወዲያውኑም ሁለቱንም እያፈራረቀ ተመለከታቸውና ከጀርባው በኩል የተገፈተረ ይመስል ወደኒኮላይ ተንደረደረ።

‘እኩይ ድርጊቱ ቀልጭ ብሎ ይታየኛል እያልክ የምትቀጣጥረው ምን ለማግኘት ነው? እኔ እንደሆንኩ ስለዚህ ጉዳይ አላነሳሁብኳም። ለማንኛውም ወንጀሉን በርግጥ ፈፅመህል ወይ? ብሎ ጮኸበት።

‘ጌታው ፈፅሜአለሁ። ነፍሰ ገዳዩ እኔ ስለሆንኩ ቃሉን መስጠት እፈልጋለሁ’ አለ ኒኮላይ።

‘ፈፅመህል እንዴ? በምንድነው የገደልኳቸው?’

‘ጌታው፣ ቀደም ብዬ ባዘጋጀሁት መጥረቢያ።’

‘ብቻህን ነው ወይ ድርጊቱን የፈፀምከው?’

‘አዎን - ጌታው። ደሚትሪ ገፁህ ነው አይመለከተውም።’

‘ስለድሚትሪ ጉዳይ አትጣደፍ። ለመሆኑ በወቅቱ ዘበኞቹ እያዩአችሁ ደረጃውን ቀልቀል እንዴት ወረዳችሁ?’

ኒኮላይ ቀደም ብሎ ያዘጋጀውን መልስ ለመስጠት የተጣደፈ ይመስል ‘በወቅቱ ከድሚትሪ ጋር የርጥኩት ሰዎቹን ለማናደድ ብዬ ነው’ አለ።

ፖርፊሪ ‘እኔም ገምቻለሁ!’ ብሎ ጮኸና ‘የሚናገረው ሁሉ በል ተብሎ የታዘዘውን ነው’ ቢል ለራሱ አገተመተመና ከራስኩልኒኮቭ ጋር አይን ለአይን ተጋጨ።

ኒኮላይን በመጠየቅ ተመስጦ ስለነበር ራስኩልኒኮቭን ዘነጋው። ወዲያውኑ ደግሞ ስላለፈው ሁኔታ አሰላስሎ ግራ ተጋባ።

ተንደርድሮ ሂደና ‘ወዳጄ ልቤ - በጣም አዝናለሁ! እንዲህም አይሆንም! አሁን መሄድ ትችላለህ። መቼም በሁኔታው መገረሜ ይገባህል!’ አለው።

ከንዱን ይዞ ወደበፋ ወሰደው።

የሆነውን ሙሉ በሙሉ ባይረዳም ራሱን ለመቆጣጠር ጊዜ ያገኘው ራስኩልኒኮቭ ‘ይሄ ያጋጥመኛል ብለህ የጠበቅህ አይመስለኝም፤ አይደለም እንዴ?’ ቢል ተናገረ።

‘ወዳጄ ልቤ - አንተም ቢሆን አልጠበቅህም። እጅህ የቱን ያህል ይንቀጠቀጣል?’ ብሎ እንደ መሳቅ አለ።

‘ግን እኮ የአንተም እጅ ይንቀጠቀጣል!’

‘አዎን፣ ያልጠበቅሁት ስለነበር እጄ ይንቀጠቀጣል።’

ከበፋ ደርሰዋል። ፖርፊሪ ራስኩልኒኮቭ እንዲሄድለት በጉጉት ይጠብቃል።

ራስኩልኒኮቭ በድንገትና በምፅት ‘የመገረም ትንሹ የትላይ ነው ያልከውን አታሳዩኝም ወይ?’ ብሎ ጠየቀ።

‘እየተናገረ ጥርቶ ይገጫጫል - ቂ - ቂ! የምትገርም ሰው ነህ! አይደለህም እንዴ? በል ደህና ሁን፡’

‘እኔ የምልህ ደህና ሰንብት ነው፡፡’

ፖርፌሪ አጉል ፈገግታ እያሳየ ‘እንገናኛለን’ ሲል አገረመረመ፡፡

ራስኮልኒኮቭ ከቢሮው እንደወጣ ብዙ ሰዎች በትኩረት ይመለከቱት እንደነበር አስተዋለ፡፡ በመግቢያው አዳራሽ ውስጥ በዚያን ምሽት ወደፖሊስ ጣቢያ እንሂድ ያላቸውን የህንጻውን ሁለት ዘበኞች ተመለከተ፡፡ የሆነ ነገር እየጠበቁ ቆመዋል፡፡ ከደረጃው ደርሶ የሆነ ድምፅ ሰምቶ ዞር ሲል ፖርፌሪ እያለከለከ ወደእርሱ ሲሮጥ አየ፡፡

‘ወዳጄ ልቤ - አንዲት ቃል ልንገርህ፡፡ ስለዚያ ጉዳይ በደንቡ መሠረት ጥቂት ጥያቄዎች ሳላቀርብልህ አልቀርምና በድጋሚ እንገናኛለን!’

ፖርፌሪ በፊቱ ላይ ፈገግታ እየተነበበበት ከአጠገኑ ቆመ፡፡ ሌላም ነገር ለማለት መፈለጉ ግልፅ ቢሆንም በሆነ ምክንያት ቃሉን ከአንደበቱ ለማውጣት አልቻለም፡፡

ራስኮልኒኮቭ በዚያን ሰአት ተዝናንቶ ስለነበር እየተኩራራ ‘ምናልባት ስሜት ውስጥ ገብቼ ይሆናል’ አለው፡፡

‘እንደዚያ አታሰብ፡፡ እኔ ራሴ ብስጩ እንደሆንኩ አልደብቅም፡፡ ስለዚህ በድጋሚ እንገናኛለን፡፡ እንዲያውም በየጊዜው እንገናኛለን የሚል ግምት አለኝ!’ ሲል ፖርፌሪ ከፈገግታ ጋር መለሰ፡፡

‘የምንገናኘው በጥልቀት ለመተዋወቅ ነው እንዴ?’ እያለ ራስኮልኒኮቭ ጠየቀ፡፡

ፖርፌሪ ኮስተር ብሎ ‘እዎን - ለዚያ ነው’ ካለ በኋላ ‘ወደልደት ግብዣው መሄድህ ነው ወይ?’ በማለት ጥያቄ አቀረበ፡፡

‘ወደቀብር ነው የምሄደው፡፡’

‘ብቻ ራስህን ጠብቅ፡፡’

ደረጃውን ቆልቆል መውራዱን የተያያዘው ራስኮልኒኮቭ ወደፖርፌሪ ዞር አለና ‘ምን ብዬ እንደምሰናበትህ አላውቅም፡፡ የበለጠ መልካም እድል ብመኝልህም ስራህ ምን ያህል አስገራሚ እንደሆነ ራሱ ትክክለኛለህ’ ሲል ተናገረ፡፡

በመመለስ ላይ የነበረው ፖርፌሪ ይህን ሲሰማ ጀርባውን ቀና አደረገና ‘ስራዬ ለምንድነው ያስገረመህ?’ ብሎ ጠየቀ፡፡

‘ለምሳሌ ያህል ያን ምስኪን ኒኮላይ ውሰደው፡፡ በራሱ ዘዴ ከስነልቦና አንፃር እንዳስጨቅኸውና እንዳስቃየኸው እገምታለሁ፡፡ ገዳዩ እርሱ እንደሆነ ለማረጋገጥ ከደከምክ በኋላ እንዲያምን አደረግኸው፤ ወደፊት ደግሞ በሌለበት ታማዋለህ፡፡ ታዲያ ስራህ ለምን እያስገርምም?’

‘ቂ - ቂ! ኒኮላይን በል ተብለህ የተናገርኸው ነው ያልኩትን አስተውለህ!’

‘እንዴት አላስተውልም?’

‘በጣም ጎበዝ! ሁሉንም ታስተውላለህ፡፡ የብሩህ አእምሮ ባለቤት ነሃ? የሚያስገርመውን ሁሉ ታውቃለህ፡፡ ቂ - ቂ! ከደራሲዎቻችን መካከል በዚህ ረገድ ከፍተኛ ተስተካክሎ ያለው ነገል ነው እያሉ ይናገራሉ፡፡’

‘አምን፣ ጎግል’

‘እንደገና ብንገናኝ ደስታውን አልችለውም፡፡’

‘አመሰግናለሁ - እኔም እንደዚያው፡፡’

ራስኩልኒኮቭ በቀጥታ ወደቤቱ ገሰገሰ፡፡ ከቤቱ እንደደረሰም በጣም ግራ ተጋብቶ ስለነበር ከፎቱው ላይ ተቀምጦ ለሩብ ሰአት ያህል ለማረፍና ሀሳቡን ለማሰባሰብ ሞከረ፡፡ ሁሉ ነገር ከአቅሙ በላይ እንደሆነ፣ በሰጠው ቃል ላይ አሁን ሊገነዘብ ያልቻለ ልዩ ነገር እንዳለ ተሰማው፡፡ የኒኮላይ የእምነት ቃል ግን መዝገ አስከትሎ ለእርሱ እንዳይተርፈው ሰጋ፡፡ ለጊዜው በነፃ ቢሰናበትም አደጋ ላይ ስለወደቀ አፋጣኝ እርምጃ መውሰድ ነበረበት፡፡

የአደጋው ደረጃ ግን የቱን ያህል ነው? ከፖርፊሪ ጋር ያደረገውን ውይይት በጥቅሉ ሲገመግመው ፍርሀት ለቀቀበት፡፡ የፖርፊሪን አላማ ለማወቅና ምን እንደሚፈልግ ለመገመት አዳገተው፡፡ ይሁንና፣ ጨዋታው በከፊል ስለታወቀ የፖርፊሪ አካሄድ የቱን ያህል አደገኛ እንደሆነ ከእርሱ የተሻለ ማንም ሊያውቀው አይችልም፡፡ ምናልባት የራሱን ማንነት አጋልጦ ቢሆንስ? ፖርፊሪ የቱን ያህል እንዳስቀየመውና እርሱም ቢሆን ገና ከመጀመሪያው በትክክል እንደቀረፀው እየታወቀ ባለበት ሁኔታ መርማሪው በመጠኑም ቢሆን ግዴለሽነት ያሳይ እንጂ የሚያዋጣው ይመስላል፡፡ በውይይቱ ላይ የቀረቡ ማስረጃዎች አልነበሩም፡፡ ግን ስኦተት አልፈፀመም ወይ? ዛሬ ፖርፊሪ ወዴት ነበር ያመራው? ወጥመድ ዘርግቶለት ነበር ወይ? ከሆነስ ወጥመዱ ምንድነው? በኒኮላይ ሁኔታ ባልተጠበቀ መንገድ የተፈፀመው ድራማ ባይኖር ኖሮ ዛሬ የሚለያዩት እንዴት ነበር?

ፖርፊሪ ሁሉንም አማራጮች እየዳሰሰ ነው ብሎ ራስኩልኒኮቭ ገመተ፡፡ በእጁ ላይ ጠቃሚ ማስረጃ ቢኖረው ኖሮ ያሳየው እንደነበር አልተጠራጠረም፡፡ በትንሹ የሚያስገርም ነገር ቀልድ ነው ወይስ ምንድነው? ሐቀን የማድበስበሻ ስልት ነው ወይ? ትናንት ሊጠይቀው የመጣው ሰውዬስ የት ጠፋ? ፖርፊሪ ጠቃሚ ማስረጃ የሚያገኘው ከዚያ ሰውዬ መሆን አለበት፡፡

ጭንቅላቱን አቀርቅሮ፣ ከንዱን ጉልበቱ ላይ አድርጎ ፊቱን በእጆቹ ሽፍኖ ፎቱው ላይ እንደተቀመጠ ይንቀጠቀጥ ነበር፡፡ በመጨረሻው ላይ ብድግ ብሎ ባርኔጣውን አነሳና ትንሽ አቅማምቶ ወደበሩ ሄደ፡፡

ቢያንስ ለዚያች እለት አደጋ እንደማይገጥመው አድርጎ ራሱን ቆጠረ፡፡ ሳያስበው በድንገት ልቡ በደስታ ስሜት ተሞላ፡፡ ወዲያውኑ ወደ ማርሚላይቭ ቤተሰብ ለመሄድ ፈለገ፡፡ ለቀብር እንኳን ባይደርስ ከቀብር መልስ በሚኖረው ስነስርአት ላይ ተገኝቶ ከሶንያ ጋር እንደሚገናኝ እርግጠኛ ሆነ፡፡

ቆም ብሎ አሰበና ከንፈሮቹ ፈጣግታ ለመስጠት ሲሉ ቀስበቀስ እየተላቀቀ ሄዱ፡፡

‘መሆን ያለበት ዛሬ ነው!’ እያለ ደጋግሞ ለራሱ ተናገረ፡፡

በሩን ለመከፈት ሲቃረብ በሩ ራሱ ሳይታሰብ መከፈት ጀመረ፡፡ ወዲያውኑም ተደናግጦ ወደኋላ ዘለለ፡፡ በሩ በገጣታ ሲከፈት በትናንትናው እለት ከዩት መጣ ሳይባል ብቅ ያለው ሰው ገፅታ ድቅን አለበት፡፡

ሰውየው ከደጃፋ ላይ ቆሞ ራስኩልኒኮቭን በአርምሞ ተመለከተና ወደክፍሉ ገባ፡፡ በትናንትናው እለት የነበረው ገፅታና ልብስ እንዳለ ቢሆንም የመከፋት ፊት እየታየበት ቀና

ቀና ተነፈሰ። እጁን ጉንጨ። ላይ አድርጎ ጠመም ቢል ኖሮ አሮጊት የገበሬ ሴት በመሰለ ነበር።

‘ራስክልኒኩሽ ‘ምን ትፈልጋለህ?’ ሲል እየተርበተበተ ጠየቀ።

ሰውየው ለጥቂት ደቂቃ በዝምታ ተዋጠና ለጥ ብሎ እጅ ነላ።

‘ምን እየሠራህ ነው?’ ብሎ ራስክልኒኩሽ ጮኸበት።

‘ይቅርታ ይደረግልኝ’ እያለ ሰውየው በሊሆሳስ ተናገረ።

‘ለምኑ ነው ይቅርታ?’

‘ተንኮል በማሰቤ’ አለና እርስ በርስ ተያዩ።

‘በጣም አገኛለሁ። ምናልባትም ሞቅ ብሎህ ነበር፤ ወደዚያ መጥተህ ዘበኞቹ ወደፖሊስ ጣቢያ እንዲወስዱህ ስትነግራቸውና ስለደሙ ስትጠይቃቸው እንደሰካራም ቆጥረውህ እንድትሄድ በማድረጋቸው አገኜ ነበር። አድራሻህን በማስታወሴም ለመጠየቅ ትናንት ወደዚህ መጣሁ።’

ራስክልኒኩሽ ለማስታወስ እየሞከረ ‘ማነው የመጣው?’ አለ።

‘እኔ ነኝ የመጣሁት። አስቀድመህለሁ እኮ።’

‘ታስታውስ እንደሆነ ከሌሎቹ ጋር ሆኜ በር ላይ ቆሜ ነበር። ለአመታት ያህል ከዚያው እየኖርኩ በቤቴ ውስጥ ልብስ አሰፋለሁ። እኔን እጅጉን ያሳዘኝ...’

ከትናንት በስቲያ ከውጭው በር ላይ የነበረው ሁኔታ ወዲያውኑ ለራስክልኒኩሽ ፍንትው ብሎ ታየው። ከዘበኞቹ በተጨማሪ ሌሎች ሰዎች እንደነበሩ ተገነዘበ። በቀጥታ ወደፖሊስ ጣቢያ መሄድ ይኖርበታል የሚል ድምፅ እንደሰማ አስታወሰ። የሰውየውን ገፊታ እስካሁን ድረስ ማስታወስ ባይችልም ወደሰውየው ዞር ብሎ የሆነ መልስ መስጠቴ ትዝ አለው።

የትናንቱ ሰቆቃ ምክንያት ያ ነበር! በጣም አስከፊ የሚያደርገው ደግሞ በእንዲህ አይነቱ የጅል ስራ ሳቢያ ሕይወቱን ሊያበላሽና ራሱን ሊያጋልጥ መቃረቡ ነበር። ይህ ሰው ሊነግራቸው የሚችለው የመኖሪያ ቤት ለመከራየትና ስለደሙ ሁኔታ ለማወቅ መጠየቁ ብቻ ነው። ስለዚህ ፖርፊሪ ተጨባጭ ማስረጃ ስለማይኖረው ለእስር ቢዳርገው እንኳን ጥፋተኝነቱን እንዴት ማረጋገጥ ይችላል? ፖርፊሪ ቤት ለመከራየት መጠየቁን ያወቀው ደግሞ አሁን እንጂ ቀደም ሲል አይደለም።

‘ከዚያ እንደነበርኩ ለፖርፊሪ የነገርኩው አንተ ነበርክ?’ ሲል ራስክልኒኩሽ ጠየቀ።

‘የትኛው ነው ፖርፊሪ?’

‘መርማሪው ነዋ።’

‘ዘበኞቹ ለመሄድ ፈቃደኛ ስልጠና አኔ ነኝ ሄጀ የነገርኩት።’

‘ዛሬ ነው እንዴ የነገርኩው?’

‘አንተ ከመምጣትህ ከደቂቃዎች በፊት ነበር የነገርኩት። ሁሉንም ነገር ሰምቻለሁ።’

እንዴት እንዳለቃየህ ሰምቻለሁ።’

‘የትና መቼ ነው የሰማኸው?’

‘ከዚያው ከበሩ ጀርባ ቀጭ ብዬ ነበር።’

‘የሚያስገርም ሰው የተባለልህ አንተ ነህ! ሁኔታውን እስቲ በዝርዝር አስረዳኝ።’

‘በጣም መሸቶ ስለነበር ዘበኞቹ የእኔን ቃል ተከትለው አንተን ወደፖሊስ ጣቢያ ለመውሰድ ፈቃደኛ ስላልነበሩ እንቅልፌን አጥቼ ሳሳሳል አደርኩ። ሁሉንም ነገር ትናንት ከአጣራሁ በኋላ ዛሬ ማለዳ ወደመርማሪው ሄድኩ። መጀመሪያ እንደ ሄድኩ ከቢሮ አልነበረም፤ ከአንድ ሰአት በኋላ ተመልሼ ስሄድ ሊያየኝ አልቻለም። ለሶስተኛ ጊዜ ስሄድ ግን ተመለከተኝ። ሁሉንም ነገር እየተናገርኩ ሳለ ደረቱን እየደቃ በክፍሉ ውስጥ ወዲያና ወዲህ መንጎራደድ ጀመረ። “እናንተ ርካሾች - እንዴት እንዲህ ታደርጉኛላችሁ? እኔ ባውቅ ኖሮ ፖሊስ ልኪ አስይዘው ነበር!” አለና ወጥቶ የሆነ ሰው ጠርቶ አስገባና ያነጋግረው ጀመረ። ከዚያ በኋላ ወደእኔ ተመልሶ እየሰደበኝ ይጠይቀኝ ገባ። በጣም ወቀሰኝ። የማውቀውን ሁሉ ነገርኩት። ትናንት ሳነጋግርህ ምንም እንዳልተነፈሰክልኝና ጭራሽ እንዳላወቅኸኝ ገለፅኩለት። ሰዎች ገብተው አንተ ልታነጋግረው እንደምትፈልግ እስከ ነገሩት ጊዜ ድረስ በንዴት ጦፍ ደረቱን እየደቃ ተንጎራደደ። ከቡሩ በስተጀርባ ሆኜ የምሰማውን ሁሉ ሳላጣጥም አርፌ እንድቀመጥ አዘዘኝ። ባይገርምህ እርሱ ራሱ ወንበር አቀረበልኝና ቆለፈብኝ። ሊጠራኝ እንደሚችል ቢነግረኝም ኒኮላይን አምጥተውት አንተ ስትሄድ ለቀቀኝ። ሌላ ጊዜ ሊያነግረኝና ሊጠይቀኝ እንደሚፈልግ አሳወቀኝ።’

‘ከዚያ ሳለህ ለኒኮላይ ጥያቄ አቅርቦለት ነበር?’

‘አላቀረበለትም። አንተን እንዳስወጣህ እኔንም እንድሄድ ነገረኝ። በኋላ ግን ኒኮላይን ሊጠይቀው ይችላል።’

ሰውየው ሳይታሰብ ለጥ ብሎ እጅ ነሳና ‘ይቅርታ አድርግልኝ በህሰት ስለወነጀልኩህና ልጎዳህ ስላሰብኩኝ’ አለ።

‘እግዜር ይቅር ይበልህ’ ሲል ራስክልኒኮቭ መልስ እንደሰጠው እጅ ነሳና በመጣበት አካሏን ተመልሶ ሄደ።

ራስክልኒኮቭ ‘ተጨባጭ የሆነ ነገር የለም’ እያለ ደጋግሞ ተናገረና ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ደስ ብሎት ከክፍሉ ወጣ።

ቁልቁል ደረጃውን ሲወርድም ‘ከእንግዲህ በግብግቡ እንገፋበታለን!’ ሲል ጥላቻ ከተሞላበት ፈገግታ ጋር ተናገረ። ጥላቻውን ያንፀባረቀው ግን የሀፍረት ስሜት በተቀላቀለበት ሁኔታ ወኔ ቢስነቱን አስታውሶ ነው።

ሚስተር ለዚን ከዳንያና ከእናቷ ጋር ወላጅ ወይይት ባደረገ በማግስቱ የነበረው ሁኔታ እጣፈንታውን አደሳለሙበት። በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ እንዲሉ በትናንትናው እለት አስገራሚ የነበረው እውነታ በሣሬው እለት ያበቃለት ጉዳይ መሆኑን ለመቀበል ተገደደ። ለማመን የሚያስቸግር ድርጊት ተፈፀመ። ከብሩን የቀነሰበት ጥቁር እባብ ሌሊቱን ሙሉ ሲበላው አደረ። ሚስተር ለዚን ከእንቅልፉ እንደተነሳ ፊቱን በመስታወት ተመለከተ። የሚያገረግ በሽታ ተጠናውቶት ያደረ መስሎት ቢሰጋም በዚህ ረገድ የሚያሳስብ ነገር አላጋጠመውም። ከቅርብ ጊዜያት ወዲህ እየፋፋ የሄደውን ሰውነቱን ተመለከተና ሌላ የተሻለ ሚስት ከሌላ ቦታ አገኛለሁ በሚል ተስፋ ተፅናና። ወዲያውኑ ግን ደባለና ጓደኛው የሆነ ሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ ያሳየውን ምፅታዊ ፈገግታ አስታውሶ ተብላፈ። ይህ ፈገግታ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በጓደኛው ላይ ይዞት የነበረውን ጥቁር ነጥብ እንዲበራከት አደረገ። የትናንቱን ወይይት ውጤት መንገር እንዳልነበረበት ሲያስታውስ ደግሞ ብስጭቱ ተባባሰ። በትናንትናው ምሽት በግብታዊነት ያደረገው መቀባጠር የፈፀመው ሁለተኛ ስሕተት ነበር። ሆኖ ተብሎ ይመስል የዚያን እለት ጥዋት የማያስደስቱ ነገሮችን እያፈራረቀ አስታወሰ። በከፍተኛው ፍርድ ቤት በያዘው ጉዳይ እንኳን አልቀናውም። በተለይም ደግሞ መጪውን ጋብቻ አሰቦ በራሱ ወጪ ያደሰውን ቤት ያከራየው ሰው ከፋኛ አበሸተው። ጀርመናዊ የእደጥበብ ሠራተኛ የሆነው ይህ ባለፀጋ የቤት አከራይ ቤቱ ቢታደሰለትም ቅሉ በውሉ ላይ የሰፈረው እንዲፈርስ ከአለመፍቀዱም በላይ ውሉን የሚያፈርሰው ወገን ቅጣት እንዲጣልበት ይጠይቃል። የገዛውን የቤት ዕቃ ወደተከራየው ቤት ያሳስገዛው ቢሆንም የቤት እቃዎች ማምረቻና መሸጫ ድርጅቱ ቤላ ቢስቲን ሊመልሰለት ባለመፍቀዱ ሁኔታው ከጀርመናዊው የቤት አከራይ የተለየ አልነበረም። ሚስተር ለዚን ጥርሱን እየፋፈለ 'ሰቤት እቃ ብዬ አይደለም የማገባው!' ቢል ለራሱ ተናገረ። 'ሁሉ ነገር ያበቃለት ነው ወይ? እንደገና ብሞክርሰ?' እያለ በተሰፋ አሰላለ። ዳንያን እያሰበ ልቡ ቋመጠ። ያችን ቅፅበት በስቃይ ተቋቋማት። ራስኩልኒኮቭን ወዲያውኑ ለመግደል ያለህን አቋም ግለፅ ቢባል ይገደልልኝ ለማለት ደቂቃ ባላባከኝ ነበር።

ተስፋ ቆርጦ ወደሌቢዚያትኒኮቭ ጠባብ ከፍል ሲያመራ እንዲህ እያለ ለራሱ አሰላለ። 'እኔም ራሴ ገንዘብ ያልሰጠኝቸው በመሆኑ ጥፋተኛ ነኝ። ምን አንዝገዝዝ? ብስጣቸውም ያንን ያህል ብዙ ገንዘብ አልነበረም። ሕይወታቸውን አስከፊ አድርጌ እኔን እንደ አሳዳሪያቸው እንዲቆጥሩኝ ለማድረግ አቅጂ ነበር። እነርሱ ግን ከምን ደረጃ እንደደረሱ የሚታይ ነው! ምናባቱንስ! ለጥሎሽና ለተለያዩ ስጦታዎች አንድ ሺህ አምስት መቶ ሩብል ብስጣቸው ኖሮ ሁሉም ነገር ያበቃ ነበር። ያን ባደርግ ኖሮ በቀላሉ አይፈነገሉኝም ነበር! ልፈንገል እንኳን ቢሉ የሰጠኝቸውን ገንዘብ መመለስ ስለሚኖርባቸው በተቸገሩ ነበር! በገደለሼኝት ስሕተት ፈፅሜአለሁ!' ጥርሱን በድጋሚ ማፋፈልን እየጀመረ መጃጃሉን አመነ።

...ሚስተር ለዚን የማርሚላዶቭን የቀብር ስክርአት አስታወሰና ከቀብር መልስ በሚኖረው ዝግጅት ላይ ራስኩልኒኮቭ ጭምር እንደተጋዘነ ትዝ አለው። በሌላ በኩል ደግሞ ሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ የዚያን እለት ጥዋት ከጤቱ ሳይወጣ ቆየ።

ሚስተር ሉዚን ይህን ሰው ከፋኛ እየጠላው ሄዷል። ወደ ፒተርስቡርግ ከመጣ በኋላ አብሮት የሚቀለበው ከገንዘብ ስስት ሌላ ምክንያት ስላለው ነበር። በክፍለ ሀገር ይኖር በነበረበት ወቅት የቀድሞ ተማሪው ሌቤዚያትኒኮቭ በየጥናት ክበቡ ሰፊ አስተዋፅኦ የሚያደርግ ተራማጅ ወጣት እንደሆነ ሰምቶ ስለነበር ፒተርስቡርግም ውስጥ ይህ ሰው እውቅና ይኖረዋልና ልጠቀምበት ብሎ ነው። ይሁንና ሌቤዚያትኒኮቭ በስመ ተራማጅነት ከዚህ ግባ የማይባል ሰው እንደሆነ ለማወቅ ሉዚን ጊዜ አልፈጀበትም። ተራማጆች ሁሉ ቂላቂሎች ናቸው የሚል ማረጋገጫ ቢያገኝ እንኳን ቀልቡ አያርፍም። የራሱ የሆነ አላማ ነበረው። ማወቅ የፈለገው በከተማው ምን እንደሚካሄድ፣ ወጣቶች የቱን ያህል ተደማጭነት እንዳላቸውና የአስጊነታቸው ደረጃ ምን ያህል እንደሚደርስ ነው። የሆነ አይነት ፕሮጀክት ቢጀምር በወጣቶች ዘንድ ተቀባይነት ያገኛል ወይ? ተቀባይነት የማያገኝ ከሆነ ደግሞ መነሻው ምንድን ነው? ከእነርሱ ጋር ተመሳሳሉ እነርሱት መጠቀሚያ ማድረግ አስፈላጊ ነው ወይ? በአጭሩ ለመግለፅ ያህል የሚመልሳቸው ብዙ ጥያቄዎች ተደቀኑበት።

ሚስተር ሌቤዚያትኒኮቭ አጭርና ጢማም ሆኖ በአይን በሽታ የሚሰቃይ የመንግስት ሠራተኛ ነው። በልብ ደረጃ ደግሞ ገራም ቢሆንም በራሱ ተማምኖ ስለሚናገር የሚያወጣቸው ቃላት ከእንዲህ አይነት የተክለ ሰውነት ባለቤት የሚሰነዘሩ አይመስሉም። ይሁን እንጂ ስካር ባለማዘውተሩና የቤት ኪራዩን በወቅቱ በመክፈሉ የተነሳ በቤት አከራይዋ ዘንድ መልካም ስም ካተረፉት ኗሪዎች መካከል አንዱ ነው። እንዲህ አይነት ጥሩ ጎኖች ቢኖሩትም በጊዜው ፋሽን ከሆኑ አስተሳሰቦች ጋር ጥብቅ እያሉ መልሰው እነዚያኑ አስተሳሰቦች ከሚያውገረግሩ ሁልቁ መሳፍርት ከሌላቸው ሰዎች መካከል በመመደቡ አላዋቂ ይሰኛል።

ሌቤዚያትኒኮቭ ሽጋ ባህሪ ቢኖረውም ቅሉ ደባሉና የቀድሞ አስተማሪው የሆነውን ሉዚንን መጥላት ጀምሯል። ይህ አይነቱ ስሜት በሁለቱም ዘንድ በአጋጣሚ የተፈጠረ ይመስላል። ሌቤዚያትኒኮቭ አልባሌ ቢሆንም ሉዚን ሊያታልለው የሚሞክር መሰሪ መሆኑን መገንዘብ ጀመረ። አንዳንድ ፍልስፍናዎችን ሊያስረዳው ጥረት ቢያደርግም በሉዚን ዘንድ ተደማጭነት ሳያተርፍ ቀረ። ለዚህም ምክንያቱ ሌቤዚያትኒኮቭ አውገርጋሪ ብቻ ሳይሆን ጠንካራ ግንኙነት ሳይኖረው ከሌላ ሶስተኛ ወገን እየሰማ የሚያወራ ዋሽ መሆኑን ሉዚን ስለደረሰበት ነው። ይሄም ብቻ ሳይሆን ሰውየው የሚናገራቸው ነገሮች እርስ በርሳቸው ስለሚቃረኑ የሚናገረውንም አያውቅም እንዴ የሚያስኝ ነው።

የዛን እለት ጠዋት ሉዚን ተቀምጦ ረብጣ የብር ኖቶችን ሲቆጥር ድኸው ሌቤዚያትኒኮቭ ደግሞ በክፍሉ ውስጥ እየተንካራደደ ብር ደንታ እንደማይሰጠው ለማሳየት ይሞክር ነበር። ሉዚን ግን ሌቤዚያትኒኮቭ ለእንዲህ አይነቱ ገንዘብ ደንታ ቢስ ይሆናል ብሎ አልጠበቀም። በአንፃሩ ደግሞ ሌቤዚያትኒኮቭ የሉዚንን ርካሽነትና በሁለቱ መካከል ያለውን ልዩነት ለማሳየት አጋጣሚውን ተጠቀመበት።

የብር ቆጠራው ትርጉት ከአበቃ በኋላ ‘ባሏ ከሞተባት ሴት ቤት የሚዘጋጀው ምንድነው?’ ሲል ሉዚን ጠየቀ።

‘አላውቅም ማለትህ ነው ወይ? ስላሉት ስነስርዓቶች የማውቀውን ሁሉ በትናንትናው እለት ነግራለሁ። እርሷም ደግሞ በስነስርዓቱ ላይ እንድትገኝላት የጋበዘችህ መሆኑን ሰምቻለሁ። እንተም ቢሆን በትናንትናው እለት አነጋግረህታል’ የሚል መልስ ተሰጠው።

‘ያቺ ያጣች የነጣች ቂላቂል ሴት ከሌላው ቂል ከራስኮልኒኮቭ ያገኘችውን ገንዘብ ከቀብር መልስ ለሚደረግ ድግስ ታውለዋለች ብዬ ጭራሽ አልጠበቅሁም ነበር።

... በዚያ ሳልፍ እየደገሱ መሆናቸውንና ወይን ጠጅ ሳይቀር ማዘጋጀታቸውን ስረዳ በጣም ገረመኝ። ... ሰዎች ተጋብዘዋል። ውጤቱ ምን እንደሚሆን ግን እግዜር ይወቀው። መቼ እንደሆነ ረሳሁት እንጂ እንደተጋበዘክ አንተም ነግረኸኛል። ያም ሆነ ይህ ምንም የማደርገው ነገር ስለማይኖር እኔ አልሄድም። ትናንት በዛ ሳልፍ ባሏ የመንግስት ሠራተኛ የነበረ እንደመሆኑ መጠን የአንድ አመት ደመወዝ በድሃማ መልክ ሊሰጣት እንደሚቻል ነገርኳት። ምናልባትም በዚህ ምክንያት ይሆናል የጋበዘችኝ' ሲል ሉዚን ሀሳቡን ገለፀ።

ሌቤዚያትኒኮቭ 'እኔም ቢሆን አልሄድም' አለ።

'የአንተ አለመሄድ አያስገርመኝም! ከሴት ጋር ወደተደባደብክበት ሰፈር መሄድ ያሳፍርሃልና!'

ሌቤዚያትኒኮቭ በንዴት እየጣፈ 'ለመሆኑ ማነው ደብዳቢው? ተደብዳቢውስ ማነው?' ብሎ ጠየቀ።

'ከአንድ ወር በፊት ሴትየዋን የደበደብካት አንተ ነህ! ስለሁኔታው የሰማሁት ትናንት ነው።... የአንተ አላማ እስከዚህ ድረስ ነው። የሴቶች ጥያቄ በሚገባ አልሰረፀብህ እንደሆነ? ቂ - ቂ - ቂ!'

ሌቤዚያትኒኮቭ በስጫት ብሎ እንዲህ ሲል መለሰ። 'እርባን የሌለው ስም ማጥፋት ነው። ጉዳዩ እንደዚያ ሳይሆን ለየት ባለ መልኩ።... የተዛባ ነገር ነው የሰማኸው። ከንቱ ሀሚት ነው ማለት ይቻላል። በወቅቱ ራሴን እየተከላከልኩ ነበር። በጥፍርቿ ልትቧጥጠኝ የሞከረችው እርሷ ነች። ማንም ቢሆን ጥቃት ሲፈፀምበት ራሱን መከላከል እንዳለበት ተስፋ አደርጋለሁ። ከመርህ አንፃርም ቢሆን ማንም ሰው ቢሆን ጥቃት እንዲሰነዝርብኝ አልፈቅድም። ያለበለዚያ ግን ፈላጭ ቆራጭነት ነው የሚሆነው። ምን ማድረግ እችላለሁ። መቼም ዝም ብዬ ቆሜ አልደበደብም። እንዳትደርስብኝ ከማሸቀንጠር ሌላ ምንም አላደረግሁም።'

ሉዚን የፊዝ ሳቅ እየሳቀ ማሸሚጠጡን ቀጠለ።

'ለማሸሚጠጥ የምትሞክረው ስለበሽቅህ ነው።... ጉዳዩ ከሴቶች ጥያቄ ጋር ምንም አይገናኝም። መጀመሪያ ሴት በጡንቻ ደረጃ እንኳን ሳይቀር በሁሉም ረገድ ከወንድ ጋር እኩል ነች ከተባለ በግብግብ ላይም ቢሆን ይሄ እኩልነት ይንፀባረቃል ብዬ አምን ነበር። በኋላ ግን በመጪው ሀብረተሰብ ውስጥ ግብግብ ስለማይታሰብ ይህ አይነቱ ጥያቄ እንደማይነሳ ተገነዘብኩ። በግብግብ ላይ እኩልነት ይኑር ማለት ደግሞ የሚያስገርም ነው። በሚገባ ሰላልተረዳኸኝ ነው እንጂ ከቀብር መልስ በሚደረገው ዝግጅት ላይ አለመገኘቱ ከአነሳሽው ጠብ ጋር የሚገናኝ አይደለም። ቄሶች በማይገኙበት ዝግጅት ላይ መገኘት አግባብ ስላልመሰለኝ እንዲህ አይነቱን እርምጃ የምወስደው ከመርህ አንፃር ነው። ወደዚያ ብሄድ እንኳን የምሄደው ለመሳቅ ስል ነው።'

'እንዳንተ አባባል ከሆነ ማፌዣ እስካደረግኸው ድረስ ግብዣውን ትቀበላለህ ማለት ነው። አይደለም እንዴ?'

'ጭራሽ አይደለም። ግብዣውን የምቀበለው ለማፌዝ ሳይሆን ተቃውሞን ለማሳየት ስል ነው። ጠቃሚ አቋም እስካለኝ ድረስ ለማስተማርና ለፕሮፓጋንዳ ስራ በተዘዋዋሪ መንገድ አስተዋፅኦ ማድረግ እችላለሁ። ይሄን ስራ ለማገዝ እያንዳንዱ ሰው የሚቻለውን ሁሉ ማከናወን አለበት። አጥብቆ በሠራ ቁጥር ደግሞ ከተሻለ ውጤት ላይ ይደረሳል። ሀሳብን በዘር ልመስለውና አንድ ዘር መዝራት እችላለሁ። ያ ዘር

ደግሞ ፍሬ ይሰጣል። ተጋባዦቹን እንዴት ነው የማስቀይማቸው? መጀመሪያ ላይ ሊቀየሙ ቢችሉም ከጊዜ በኋላ ግን መልካም ተግባር እንደፈፀምኩላቸው ይገነዘባሉ። ለምሳሌ ያህል የእኛ ማህበር አባል የሆነች አንዲት ሴት በአጉል እምነት የተጨማለቀ ሕይወት ለመምራት ሀሳቡ እንደሌላትና ከፈለገችው ወንድ ጋር ያለ ጋብቻ ለመኖር እንደወሰነች ገልፃለላቸው በፃፊች ጊዜ ትችት ተሰንዝሮባት ነበር። አለዝባ መግለፅ እየቻለች የወላጆቿን ስሜት ከፋኛ መንካቷ አግባብ አይደለም እየተባለ በጊዜው ተነገረ። አለዝባ በመናገር እኔ አላምንም። እንዲያውም ተቃውሞን በፊት ለፊት መግለፅ ያስፈልጋል። ሌላ አንዲት ሴትንም እንዲሁ መጥቀስ ይቻላል። ከባሏ ጋር ሰባት አመት ከኖረች በኋላ ሁለቱን ልጆቿን ጥላ ለመሄድ ስትወስን እንዲህ ብላ ፃፈች፡- «ከአንተ ጋር ደስተኛ ልሆን እንደማልችል ተረድቻለሁ። የደበቅኸኝ ጉዳይ ስላለ መቼም ቢሆን ይቅር አልልህም። ስለሁኔታው የነገረኝ የወደድኩት አንድ አስተዋይ ሰው ነው። ይሄን በግልፅ የምነግርህ አንተን ማታለል ያሳፍራል ብዬ ስለምገምት ነው። ደስ ያለህን አድርግ። እኔን መልሶ የማግኘት ተስፋ ግን አይደርሰህ። በጣም ዘግይተህል። ደስተኛ መሆን እፈልጋለሁ።» መፃፍ ያለበት እንዲህ አይነቱ ደብዳቤ ነው!

‘በአሁኑ ሰአት ከአራተኛዋ ወንድ ጋር ትኖራለች ያልካት ለወላጆቿ ደብዳቤ የፃፈችው ሴት ነች ወይ?’

‘እንደ እውነቱ ከሆነ ሶስተኛዋ ወንድ ነው። ግን፤ አምስተኛዋ ወይም አስራ አምስተኛዋ ወንድ ቢሆን ምን አለበት? ያ ሁሉ ፍሬከርስኪ ነው! እናትና አባቱ በመሞታቸው ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ የምቆጫው በአሁኑ ሰአት ነው። በአሁኑ ጊዜ በሕይወት አለመኖራቸው ምንኛ ያሳዝናል እያልኩ በተደጋጋሚ አስባለሁ። በሕይወት ቢኖሩ ኖሮ እቅጩን ተናግሮ ተቃውሞዬን እየገለፅኩ አሳያቸው ነበር። ከቤቱ የወጣ ልጅ አጉራ ዘለል ነው የሚሉትን ዝባዝንኬ በአይናቸው እንዲያዩት አድርጌ አስገርማቸው ነበር! ወላጆቼ ባለመኖራቸው የቱን ያህል እንዳዘንኩ ልነግርህ አልችልም።’

ሚስተር ሉዚን አርእስት ለወጣና ‘የሚቼን ሴት ልጅ ታውቃለህ ወይ? ያቺን ቀጭን! ስለ እርሷ የሚወራው ትክክል ነው ወይ?’ ሲል ጠየቀ።

‘ታዲያ ምን አለበት? እንደ እኔ እምነት ከሆነ ከሴት የሚጠበቀውን ነው ያደረገችው። ልዩነቱ ያለው በአሁኑ የእኛ ሕብረተሰብ ውስጥ ተገደው የሚያደርጉት ሲሆን ወደፊት ግን በፈቃደኝነት የሚያደርጉት ከመሆኑ ላይ ነው። አሁን እንኳን ቢሆን መብቷ ነው። ስቃይና ችግር ደረሰባት። ያላት አማራጭና ሀብት ይሄው ብቻ እስከሆነ ድረስ ደግሞ የመጠቀሙ መብት አላት። በወደፊቱ ሕብረተሰብ ውስጥ ሀብት እንደማይኖርና ያላት ሚና ተገቢና ሀብራዊ በሆነ መንገድ እንደሚወሰን አያጠራጥርም። ሶንያን በግል በተመለከተ ግን በአሁኑ ጊዜ የምትወስደውን እርምጃ በሕብረተሰቡ አደረጃጀት ላይ የተሰነዘረ ተቃውሞ አድርጌ ስለምቆጥረው በጣም አከብራታለሁ። ባየኋት ቁጥር ደስታዬ ወደር የለውም!’

‘ቤቷን ያስተውካት አንተ ነህ የሚባለውስ።’

ሌቤዚያትኒኮቭ በንዴት ጣፈ።

‘ይሄ ሌላው ውሸት ነው! እንዲያ አይደለም የሆነው! የማርሜላዶቭ ሚስት ነች ምንም ነገር ሳይገባት ቀርቶ ወሬውን ያስራጨችው። ሶንያ እንድትወደኝ ብዬ ያደረግሁትም አይደል። እኔ የሞከርኩት የአስተሳሰብ አድማሷን አስፍቼ የተቃውሞ

ሰሜት እንዲቀሰቀሰባት ለማድረግ ነው። የፈለግሁት ተቃውሞዋን ብቻ ነው። ከዚህም በተጨማሪ ሶንያ ከቤት መሆን አትችልም ነበር።

‘የማህበራችሁ አባል እንድትሆን ጠይቀህታል?’

‘በከንቱ እንደምታፈዝ ልንገርህ። ምንም ነገር አልገባህም። በማህበራችን ውስጥ እንዲህ አይነቱ ነገር የለም። ከዚህ ሆነህ የማይጥመው ነገር ከዚያ ሲሆን ትርጉም ይኖረዋል። ከዚህ ያልተለመደው ሁሉ ከዚያ ይለመዳል። ለሁሉም ነገር ወሳኙ ሰው የሚኖርበት አካባቢ ነው። አካባቢ እንጂ ሰው ቦታ የለውም። ሶንያን በተመለከተ ከእኔ ጋር ያላት ግንኙነት መልካም ስለሆነ እንደማታጥላላኝ ወይም ደመኛዋ አድርጋ እንደማትቆጥረኝ ይሄ ራሱ ያረጋግጣል። ወደማህበራችን እንድትቀላቀል የማግባባት በተለየ ምክንያት የተነሳ ነው። ምኑ ነው ያስገረመህ? ሰፊ መሠረት ያለውን የራሳችንን ልዩ ማህበር መመስረት እንፈልጋለን። እምነታችንን እያራመድንና ተቃውሟችንን እያበራከትን ነው! ሙታን ከእንቅልፋቸው ቢቀሰቀሱ እንኳን ወቃሻቸው ሆኜ እከራከራቸዋለሁ። ያም ሆነ ይህ የሶንያን የአስተሳሰብ አድማስ ማስፋቱን እቀጥልበታለሁ። በጣም የሚደነቅ ባህሪ አላት።’

‘የሚደነቀውን ባህሪዋን በሚገባ እየተጠቀምክበት ነዋ? ቂ - ቂ!’

‘ጭራሽ አይደለም። ለምን አታምነኝም? ለምንስ እደብቅሁለሁ? እኔ ራሴ እገረማለሁ። ከእኔ ጋር ስትሆን አይን አፋር፣ ጭምትና ጨዋ ነች።’

‘ይሄ ሁሉ ጭምትነት ዋጋ እንደሌለው ልታሳያት በመሞከር አድማሷን እያሰፋህላት ነዋ?’

‘እንዲያ አይደለም! የሰውን አእምሮ ማስፋት ብዬ በግልፅ በመናገሬ ይቅርታ። ምንም ስላልገባህ ገና ብዙ ይቀርሃል። አንተ የምታስበው ስለአንድ ነገር ብቻ ሲሆን እኛ ግን ለሴቶች ነፃነት እንታገላለን። ክብረ ንፅህናና የሴት አይን አፋርነት ቦታ የሌላቸውና ያለፈው ጊዜ ርዝራዦች ቢሆኑም የፈለገችውን ማድረግ እስከቻለች ድረስ የክብረ ንፅህናዋን ጉዳይ ትኩረት የምቸረው አይደለም። በጣም ስለምወዳት እንደምትፈቅደኝ እርሷ ራሷ ብትነግረኝ ኖሮ ራሴን ሲበዛ እድለኛ አድርጌ በቆጠርኩ ነበር። በአሁኑ ጊዜ ግን የኔን ያህል ክብሯን ጠብቆ በጨዋነት የሚቀርባት ሌላ ሰው የለም። በተስፋ እጠባበቃለሁ - አበቃ።’

‘በአንተ ቦታ ብሆን ኖሮ የሆነ ገፅብረከት እሰጣት ነበር። ጭራሽ አስበኸው እንደማታውቅ እርግጠኛ ነኝ።’

‘እንደነገርኩህ ሁሉ ነገሮችን አትረዳም። ያላት ቦታ እንዲያ መሆኑ የሚታወቅ ቢሆንም ያ የተለየ ጥያቄ ነው! ዝምብለህ ትጠላታለህ። በከንቱ እንደምትጠላት እያወቅህ አንድ የሰው ልጅ በሰብአዊነት ለመታየት ያለውን መብቱን ትነፍገዋለህ። ምን አይነት ልጃገረድ እንደሆነች አታውቅም! እኔን የሚያስጨንቀኝ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ንባብ የመተው አዝማሚያ ማሳየቴ ነው። መፅሐፍ ከእኔ መዋሉን አቁማለች። አንድ ጊዜ እንዳሳየችው ሁሉ ተቃውሞ ለመሰንዘር አቅሙም ሆነ ቆራጥነቱም ቢኖራትም ከአጉል አምልኮና ዝባዝንኬ ሀሳብ ራሷን ሙሉ በሙሉ ነፃ ለማድረግ የተዘጋጀች አለመምሰሷ ያሳዝናል። እንዲያም ሆኖ ግን የተወሰኑ ጉዳዮችን በሚገባ ትገነዘባለች። ለምሳሌ ያህል በሰላምታ ጊዜ እጆችን የመሳም ጉዳይን በሚገባ ተረድታለች። አንድ ወንድ፣ ሴት ከእርሱ እኩል እንዳልሆነች አድርጎ ለማሳየት ሲል እጆቿን እየሳመ እንደሚዘልፋት ተረድታለች ማለቱ ነው። በዚህ ጥያቄ ላይ ክርክር አንስተን ወዲያውኑ ነው የነገርኳት። ስለፈረንሳይ የሠራተኛ ማህበራት ጥያቄም

በጥምና አዳምጣለች። በአሁኑ ሰአት ደግሞ በመጨረሻው ሕብረተሰብ ውስጥ ከአንዱ ቤት ወደሌላው ቤት እንዴት ሰተት ብሎ እንደሚገባ እያስረዳኋት ነው።

‘ምን ማለትህ ነው?’

‘አንድ የማህበር አባል ከወንድም ሆነ ከሴት ክፍል በፈለገው ጊዜ የመግባት መብት አለው ወይ? የሚል ጥያቄ በቅርቡ አንስተን መብት አለው ከሚል መደምደሚያ ላይ ደርሰናል።’

‘በዚያን ጊዜ ግላዊ የሆነ ነገር ሲሠሩ ቢገኙስ - ቂ - ቂ?’ ሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ ክፉኛ ተበላጩ።

የጥላቻ ስሜት ባልተለየው አንደበት እንዲህ እያለ ጮኹ፡- ‘ሁልጊዜም ቢሆን የምታላዝነው ስለአንድ ነገር ነው - «በባህሪው ግላዊ ስለሆነ ጉዳይ»። ስለወደፊቱ ስርአታችን በገለፅኩልህ ጊዜ ግላዊ ባህሪ ስላላቸው ጉዳዮች ማውሳቱ ተገቢ አይደለም። እንዳንተ አይነት ሰዎች ርእሱን የሚጠቀሙበት ለማጥላላት ሲሉ ነው። በአጥላሉ ቁጥር ስለምን እንደሚናገሩ ያወቁ ይመስላቸዋል። አዲስ ጀማሪዎች የስርአቱን ትክክለኛነት እስከሚረዱ፣ እእምሮአቸው እስከሚሰፋና ትክክለኛውን አቅጣጫ እስከሚይዙ ድረስ ይሄን ጥያቄ አንስተው መወያየት እንደማይኖርባቸው በተደጋጋሚ ተናግረዋለሁ። አሳፋሪነቱ፣ ቅርአሰኝነቱና ቆሻሻነቱ እስቲ የት ላይ ነው? ቆሻሻ ካለ የፈለግኸውን አይነት ቆሻሻ ለማፅዳት ዝግጁ ለመሆን የመጀመሪያው ነኝ። መስዋእትነት የመክፈል ጉዳይ ሳይሆን የተከበረና ለሕብረተሰቡ የሚጠቅም፣ ከጠቀሜታው አንፃርም ከእነፑሽኪን ስራ የላቀ ሆኖ የሚታይ ተግባር ስለሆነ ነው።’

‘በጣም የተከበረ፣ እጅግ የተከበረ አልከውና አረፍኩ!’

‘በጣም የተከበረ ስትል ምን ማለት ነው? ለሰው ልጅ የሚጠቅም የሆነው ሁሉ የተከበረ ነው። እኔ የምረዳው ጠቃሚ የሚለውን ቃል ብቻ ነው። የፈለግኸውን ያህል ሳቅ እንጂ ሐቁ ከዚህ አይዘልም።’

ሚስተር ሉዚን በሳቅ ተንክተከተ። ቆጥሮ የጨረሰውን ገንዘብ አነሳሳ። ጥቂት ገንዘብ ግን ሆነ ብሎ ከጠረጴዛው ላይ ተወ። ይህ ‘ቆሻሻ ጥያቄ’ መላና ብልህነት የሌለው ቢሆንም ሚስተር ሉዚንንና ወጣቱን ጓደኛውን ለአያሌ ጊዜያት ሲያጨቃጭቅ የቆየና በውጤቱም ሌቢዚያትኒኮቭን ያበላጩ ነበር። በሌላ በኩል ግን ሉዚን በስሜት ለመፈንቀልና ጓደኛውን ለማብሸቅ አስቦ ሁኔታውን ይጠቀምበታል።

ሌቢዚያትኒኮቭ የራሱን ሀሳብ የሚያራምድና ተቃውሞ የሚሰነዝር ቢሆንም ሚስተር ሉዚንን ብዙም አይዳፈር ለማለት ይቻላል። በመጨረሻ ግን ‘ትናንት ስላልቀናህ ነው በነገር የምትተነኩሰኝ’ አለው በስጫት ብሎ።

ሚስተር ሉዚን በዚህ አባባል መቀየሩን ሳይደብቅ ‘ከዚያች ወጣት ጋር እስከተግባባህ ድረስ ወደዚህ እንድትመጣ ልትጠይቃት ትችላለህ ወይ? ከቀብር የተመለሱ ይመስላኛል። የሰዎች ኮቴም ይሰማኛል።... ያቺን ወጣት ማየት እፈልጋለሁ’ እያለ ፈርጦም ብሎ ተናገረ።

‘ምን ታረግላለህ?’ ሲል ሌቢዚያትኒኮቭ በመገረም ጠየቀ።

‘ለሆነ ጉዳይ እፈልጋታለሁ። ነገ ወይም ከነገ ወዲያ ስለምሄድ ልነግራት የምፈልገው ጉዳይ አለኝ። ይሁንና አንተም መሳተፍ ትችላለህ። እንዲያውም ሀሳብህን እንዳውቀው ብትገኝ ጥሩ ነው።’

‘እኔ የማስበው የተለየ ነገር የለም። የምታነጋግራት ጉዳይ ካለህ እርሷን መጥራቱ አይከብድም። እኔ እንደማሳደናቅፍህ እርግጠኛ መሆን ትችላለህ።’

ከአምስት ደቂቃ በኋላ ሌቤዚያትኒኮቭ ከሶንያ ጋር ተመልሶ መጣ። ሶንያ እንደተለመደው ከመገረምና ከሀፍረት ስሜት ጋር ወደ ክፍሉ ገባች። ከልጅነቷ ጀምሮ አዲስ መልክ ስታይ የሚሰማት የሀፍረት ስሜት እስከዛሬ ድረስ አለቀቃትም። በሚስተር ሉዚን እምነት መሠረት እንደ እርሱ አይነት ኩሩ ሰውና እንደ እርሷ አይነት ወጣትና አስደሳች ሴት በሚተዋወቁበት ጊዜ መሆን እንዳለበት ሁሉ ትህትና ባልተለየው ሁኔታ ላቅ እያለ ተቀበላት። ወዲያውኑ ሊያረጋጋት ሞከረና ከእርሱ ፊት ለፊት እንድትቀመጥ ጠየቃት። ሶንያ ተቀመጠች፤ ክፍሉን ቃኘች። ሌቤዚያትኒኮቭንና ከጠረጴዛው ላይ ያለውን ገንዘብ እየችና ከመቅፅበት አይኖቿን ከሚስተር ሉዚን እንደገና ሳትነቅል ተመለከተችው። ሌቤዚያትኒኮቭ ክፍሉን ለቆ ሊወጣ ሲል ሚስተር ሉዚን ሶንያ እንደተቀመጠች እንድትቆይ ምልክት አሳያትና ሌቤዚያትኒኮቭን ከበሩ አጠገብ አስቆመው።

‘ራስኮልኒኮቭ አለ ወይ? መጥቷል ወይ?’ እያለ በማንሸካሸክ ጠየቀ።

‘አዎ አሁን ገና ሲገባ አይቼዋለሁ።’

‘እንደዚያ እስከሆነ ድረስ ከእኛ ጋር እንድትሆንና ብቻዬን ከልጅቷ ጋር እንዳትተወኝ እጠይቅሁለሁ። ጉዳዩ ቀላል ቢሆንም ሰዎች ምን እንደሚሉ አታውቅም። ራስኮልኒኮቭ ስለሁኔታው እንዲነግራቸው አልፈልግም። ምን ማለቴ እንደሆነ ገባህ?’

ሌቤዚያትኒኮቭ ሚስተር ሉዚን ያሰበውን ወዲያው በመገንዘብ ‘ገባኝ! ትክክል ነህ። እንዲያም ሆኖ ይሄን ያህል መጠራጠርህ ባላስፈለገ። እስካልክ ድረስ ግን እዚሁ እሆናለሁ። ችግር እንዳልፈጥርብህ ከመስኮቱ አጠገብ እቆማለሁ። በቂ ምክንያት ያለህ ይመስለኛል’ አለ።

ሚስተር ሉዚን ከሶንያ ፊት ለፊት ከሚገኘው ፎቴ ላይ ተቀምጦ ትክ ብሎ አያትና በኩራ ስሜት ‘ከሆነ መደምደሚያ ላይ ደርሰኛል’ ሲላት ሶንያ ግራ ተጋባች።

ሚስተር ሉዚን በመልካም አንደበትም ቢሆን ፈርጠም አድርጎ ‘ሚስስ ማርሚላዶቭ እናትሽ ማለት ናቸው። አይደል እንዴ? እንደዚያ እስከሆነ ድረስ ከቁጥጥሬ ውጭ በሆነ ምክንያት ከቀብር መልስ በሚደረገው ዝግጅት እናትሽ ጠርተውኝ ባለመገኘቴ ይቅርታ የምጠይቅ መሆኔን ብትነግራልኝ ደስ ይለኛል’ አለ።

‘ጌታው - እነግራታለሁ’ አለችና ሶንያ ከመቀመጫዋ ተነሳች።

ሚስተር ሉዚን በሶንያ የዋህነት ፈገግ ብሎ እንዳትሄድ ከአደረጋት በኋላ ‘አንቺን የመሰለች ልጅ ለዚህ የማይረባ ጉዳይ ብቻ የማስቸግር ከመሰለሽ አታውቂኝም ማለት ነው። ሌላ ሀሳብ በአእምሮዬ ይመላለሳል’ ሲል ተናገረ።

ሶንያ ወዲያውኑ ተቀመጠች። ግራጫና ቀስተ ደመና ቀለማት ያላቸውን የገንዘብ ኖቶች ከጠረጴዛው ላይ እንደገና ተመለከተችና ከመቅፅበት አይኖቿን ነቅላ ሚስተር ሉዚን ላይ አነጣጠረች። የሌላውን ገንዘብ መመልከት ጨዋነት የነደለው መሆኑ ወዲያውኑ ተሰማት። ሚስተር ሉዚን በግራ እጁ የያዘውን መነፅርና በዚያው እጁ ካለው የመሀል ጣት ላይ ያረፈውን ውብ የወርቅ ቀለበት ቃኘችና አይኖቿን ከእነርሱ ላይ ዞር አድርጋ ወዴት እንደምታይ ቢጨንቃት የሚስተር ሉዚንን ፊት ትክ እያለች ተመለከተች።

ከጥቂት ዝምታ በኋላ ሉዚን እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ትናንት ለምስኪኗ ማርሚላዶቭ እግረ መንገዴን ነግራለታለሁ። መቼም ቀውጢ ሁኔታ ላይ እንደምትገኝ ግልፅ ሆኖልኛል።’

‘አዎ - ቀውጢ ሁኔታ ላይ ነች’ በማለት ሶንያ ፈጥና ተሰማማች።

‘ወይም በግልፅ ለማስቀመጥ ያህል በሽተኛ ነች።’

‘አዎ - ጌታው። በግልፅ ለመናገር በሽተኛ ነች።’

‘እንደዚያ እስከሆነ ድረስ የሚገጥማትን አስከፊ ሁኔታ ግምት ውስጥ በማስገባት ከሰብአዊነት አንፃር በበኩሌ እገዛ ሳደርግላት እፈልጋለሁ። በአሁኑ ጊዜ የዚህ ድህነት ያደቀቀው ቤተሰብ እጣ ፈንታ በአንቺ ትከሻ ላይ ነው የወደቀው ብል የተላላትኩ አይመስለኝም።’

ሶንያ ሳይታሰብ ብድግ ብላ ‘በትናንትናው እለት የጡረታ አበል ስለምታገኝበት ሁኔታ የነገሯት ነገር አለ ወይ? ምክንያቱም ጡረታ እንደሚያሰጧት ስለነገረችኝ ነው። እውነት ይሆን ወይ?’ አለች።

‘እንደዚያ አይደለም። የመንግስት ሠራተኛ የሆነ ባል የሞተባት ሴት ተደማጭነት ያለው ሰው እስከረዳት ድረስ ስለምታገኘው ድጎማ ነበር የነገርኳት። ይሄ ደግሞ ተግባራዊ ሊሆን የሚችለው የመንግስት ሠራተኛው የሞተው በስራ ላይ እያለ እስከሆነ ድረስ ብቻ ነው። ይሁንና፤ አባትሽ የአገልግሎት ዘመኑን ያጠናቀቀ አይመስልም። እንዲያውም ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ስራ ላይ አልነበረም። ስለዚህ ድጎማ ለማግኘት ያለው ተስፋ የጠበበ ነው። እንዲያውም የማይሞከር ነው። ገና ከአሁኑ የጡረታ አበል ስለማግኘት ታስባለች? ቂ - ቂ - ቂ! በጣም ብልህ ሴት ነች!’

‘አዎ- ስለጡረታ ታስባለች። ሰው የነገራትን ሁሉ የምታምን የዋህ ሴት ነች። ይቅርታ ይደረግልኝና ደግሞ ትንሽ አመም ያደርጋታል።’

‘ግን እኮ ልነግርሽ ያሰብኩትን አልሰማሽውም’

‘አዎ - አልሰማሁትም’ እያለች ሶንያ አጉተመተመች።

‘ታድያ አትቀመጪም?’

ሶንያ በጣም ግራ ተጋባችና እንደገና ለሶስተኛ ጊዜ ተቀመጠች።

‘እነዚያን ምስኪን ሕፃናት ታቅፋ ያለችበትን ሁኔታ ስለተረዳሁ እስከቻልኩ ድረስ ትንሽ ልረዳት እፈልጋለሁ። በእንዲህ አይነቱ ቀውጢ ሁኔታ ውስጥ የወደቁ ሰዎችን ለመርዳት ሲባል እንደሚደረገው ሁሉ የእርዳታ ገንዘብ ማሰባሰብ ወይም የሉተሪን ዕጣ የመሰለ ነገር ማዘጋጀት ይቻላል። አንቺን ማወያየት የምፈልገው ስለዚህ ጉዳይ ነው። ተግባራዊ ማድረግ ደግሞ ይቻል ይሆናል።’

ሶንያ ሚስተር ሉዚንን ትክ ብላ እየተመለከተች ‘አዎ - ጌታው አመሰግንንታለሁ። እግዚአብሔር እንደሚያሳካው እርግጠኛ ነኝ’ ስትል በማጉተምተም ተናገረች።

‘አዎ ይቻላል። በኋላ ተገናኝተን እንማከርበታለን። ዛሬም ቢሆን ይጀመር ይሆናል። ዛሬ ምሽት ላይ እንደገና ስንገናኝ ስለጉዳዩ መከረን መሠረቱን እንጥላለን። ከምሽቱ አንድ ሰአት ወደዚህ መምጣት ትችያለሽ? ሚስተር ሌቤዚያትኒኮቭ እንደሚያግዝን ተስፋ አደርጋለሁ። በቅድሚያ ግን በጥንቃቄ መታየት ያለበት አንድ ሁኔታ እንዳለ ይሰማኛል። ለዚህም ነው ወደዚህ እንድትመጪ ያስቸገርኩሽ። በእኔ አስተያየት መሠረት ገንዘብ ለእናትሽ መስጠት አደገኛና የማይቻል ነው። ከቀብር መልስ የተዘጋጀው የዛሬው ድግስ ይሄንኑ የሚያረጋግጥ ይመስለኛል። በነገው እለት የሚላስ የሚቀመስ የሌላት ሴት ቡናው፣ አረቄውና ወይን ጠጁ ሳይቀራት መግዛቷን እግረ መንገዴን አይቻለሁ። ዛሬ እንደዚህ ሆኖ ነገ መላውን ቤተሰብ ለመቀለብ ደፋ

ቀና ማለት ትርጉም የለሽ ነው። ስለዚህ እንደ እኔ ግምት ከሆነ የእርዳታ ገንዘብ ማሰባሰብ የሚቻለው ከአንቺ በስተቀር እርሷ ሳታውቀው ነው። ትክክል ነኝ ወይ?

‘ጌታው እኔ እንጂ። ሁኔታው የሚያጋጥመው በሕይወት ዘመን ውስጥ አንድ ጊዜ ብቻ ስለሆነ ዛሬ ብቻ ነው እንደዚህ የሆነችው። ለባሏ መታሰቢያ አንድ ነገር ለመስራት በጣም ባንችልም። ያ ነው እንጂ በጣም ብልህ ነች። ግን እርስዎ እንደመሰለዎት ይሁን። እኔ፣ እነርሱና የሙት ልጆቼ በጣም እናመሰግንዎታለን።’

ሶንያ ንግግሯን ሳትጨርስ እምባቀ ቀደማት።

‘መልካም ነው። ያልኩሽን አትዘነገውም አይደል? ለጊዜው እኔ በግሌ ላዋጣ የምችለውን ጥቂት ገንዘብ ብተቀበይኝ ደስ ይለኛል። እንዲህ አደረገ ብለሽ ስሜን እንዳታነሽ። በራሴ ችግር ምክንያት ከዚህ ይበልጥ መስጠት የምችል አይመስለኝም።’

ሚስተር ሉዚን አስር ሩብል በጥንቃቄ አውጥቶ ለሶንያ ሰጣት። ሶንያ ገንዘቡን ወስደችና ፈካ አለች። እንደመዘለል አደረጋትና የሆነ ነገር ተናግራ የስንብት ሰላምታ መስጠት ጀመረች። በመጨረሻም ከፍተኛ ስሜትና ስቃይ እየተሰማት በሩጫ ከከፍሉ ወጣችና ግራ እየገባት ወደ እናቷ ሄደች።

ይሄ ሁሉ ትርኢት ሲካሄድ ሚስተር ሌቤዚያትኒኮቭ ውይይታቸውን ማደናቀፍ ስላልፈለገ ከመስኮቱ ጥግ ቆሞ ወይም ዞር ዞር እያለ ነበር። ሶንያ እንደሄደች ግን ወደ ሚስተር ሉዚን ጠጋ ብሎ እጁን ዘረጋለትና እንዲህ አለው፡-

‘ሁሉንም ነገር አዳምጫለሁ፣ አይቼዋለሁ። ክቡር የሆነ ሰብአዊ ሰራ ነው የፈፀምከው። እንድትመሰገን አለመፈለግህን አይቻለሁ! በግል የሚደረግ ችግር ታን በመርህ ደረጃ ባልደግፈውም ድርጊትህ በጣም አስደስተኛል። በጣም ወድጄልሁለሁ።’

ሚስተር ሉዚን ስሜት ውስጥ ገብቶ ሚስተር ሌቤዚያትኒኮቭን ባልተለመደ ሁኔታ እየተመለከተ ‘ምንም አይደል!’ አለ።

‘ምንም አይደል አይባልም! በትናንት ሁኔታ እንዳንተ የተጎዳና ሀፍረት የደረሰበት ሰው ሁሉን ችሎ ስለሌሎች ችግር ለማሰብ መብቃቱ የሚያስከብረው ነው። ትናንት ባጋጠመህ ሁኔታ እንደዚያ ቀልብህ ተገፎ ዛሬ ይሄን ታደርጋለህ ብዬ አልጠበቅሁም’ እያለ ገራሙ ሌቤዚያትኒኮቭ ባደኛውን አበረታታና እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ወዳጄ ልቤ - ህጋዊ ጋብቻ ምን ያደርግልህ? ብትፈልግ ምታኝ እንጂ ጋብቻህ ባለመፈፀሙና ነፃ ሆነህ በመኖርህ በጣም ደስ ብሎኛል። የተሰማኝን ነው በግልፅ የነገርኩህ።’

‘ሕጋዊ ጋብቻን የፈቀድኩት አንተ ከምትለው ነፃ ጋብቻ ከማንም ጋር የምትዳራ ሚስት ማፍራት ስላልፈለግሁ ነው። ከአብራኬ ላልወጡ ልጆች ሲባል ችግር እንዲገጥመኝ አልፈቅድም’ እያለ ሚስተር ሉዚን በማሳሳል ተናገረ።

ሌቤዚያትኒኮቭ ግን በውል ያልታሰረ ነፃ ጋብቻ ስለሚሰጠው ጠቀሜታ ማስረዳቱን በሰፊው ቀጠለ።... ሆኖም ሚስተር ሉዚን ያዳምጥ እንጂ ልቡ ሌላ ቦታ ነበር።